

Üzeyir Hacıbəyli

ƏSLİ

və

KƏRƏM

PARTİTURA

Ar 2010
2563

HEYDƏR ƏLİYEV FONDU

Üzeyir Hacıbəyli
ƏSLİ
və
KƏRƏM

Partitura

Not Ar-1102

М.Ф.Ахундов adına
Azərbaycan Milli
Kətbəxanası

98132

AZƏRBAYCAN MƏDƏNİYYƏT FONDU

ARXIV

M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kətbəxanası

11971 (2A) - 005.7

ISBN 978-9952-34-284-0

782.81-dc22

Üzeyir Hacıbəyli – Opera – Libretto

Üzeyir Hacıbəyli. Əsli və Kərəm.

4 pərdəli, 6 şəkili opera. Partitura.

Bakı, "Şərq-Qərb", 2010, 260 səh.

© "Şərq-Qərb", 2010

Azərbaycan xalq dastanı əsasında
Partitura

Libretto müəllifi:
Üzeyir Hacıbəyli

Təqdim etdiyimiz partitura Üzeyir Hacıbəylinin məşhur “Əsli və Kərəm” operasının ilk nəşridir. Əsərin xalq arasında böyük uğur və əsl tamaşaçı sevgisi qazanmasına baxmayaraq, onun nə klaviri, nə də partiturası bu günə qədər çap olunmamış, yalnız ayrı-ayrı parçaları müxtəlif vaxtlarda işıq üzünə çıkmışdır. Nəhayət, Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə gerçəkləşən “Üzeyir dünyası” layihəsi çərçivəsində musiqi tariximizin önəmli səhifəsinə çevrilmiş “Əsli və Kərəm” operasının da nəşri üçün gözəl bir imkan yarandı.

“Əsli və Kərəm” Üzeyir bəyi klassik opera zirvəsinə – “Koroğlu”ya aparan yolda çox vacib bir mərhələni təşkil etdi. Əgər “Leyli və Məcnun” əsasən zəngin şifahi milli musiqi irsinin dahiyənə səhnə inikası idisə, “Əsli və Kərəm”də artıq bəstəkar təxəyyülünün məhsulu olan yazılı musiqi səhifələri üstünlük təşkil edirdi. Beləliklə, məhz bu əsərlə Üzeyir Hacıbəylinin opera yaradıcılığında şifahi, yəni muğam improvizələri ilə yazılı bəstəkar musiqisi arasında yeni nisbət yarandı və “Əsli və Kərəm” bəstəkarın opera yolunun təkamülündə zəruri halqaya çevrildi.

Yarandığı 1912-ci ildən etibarən, müxtəlif redaktə (özü də bu redaktələr əsasən orkestr fraqmentlərinə aid olub) və quruluşlarda səhnəyə qoyulmuş bir operanın yeganə düzgün və müəllif qayəsinə uyğun variantını ərsəyə gətirməyin üzərimizə necə böyük bir məsuliyyət qoyması, zənnimcə, heç kimdə şübhə doğurmaz. Operanı nəşrə hazırlayarkən rastlaşdığımız ən başlıca çətinlik – qarşımızda əsərin musiqi materialının vahid küll halında olmaması idi. Müxtəlif mənbələrdən əldə edilən orkestr fraqmentlərini, xor partiyalarını, muğam parçalarını bir araya gətirib, libretto əsasında operanı həqiqətən yenidən yığmaq lazım gəldi. “Üzeyir dünyası” layihəsinin beynəlxalq miqyasını nəzərə alaraq, əsas məqsədimiz “Əsli və Kərəm”in partiturasını bütün dünyada qəbul olunmuş akademik nəşrlər səviyyəsində hazırlamaq idi. Bunun üçün isə operadakı musiqi materialının, o cümlədən muğam şöbələrinin dəqiq göstərilməsi tələb olunurdu. Bu işdə operanın uzun tarixə malik ifaçılıq təcrübəsi köməyimizə gəldi.

Bəzi məqamlarda yaranmış mübahisə və çətinliklər işimizə mane ola bilmədi və indi “Əsli və Kərəm” operasının ilk tarixi nəşri qarşınızdadır. Şübhəsiz ki, Azərbaycanın musiqi ictimaiyyətini bu münasibətlə təbrik etmək olar.

Dahi Üzeyir bəyin ölməz irsi və ruhu qarşısında bir müqəddəs borcumuzu da beləcə yerinə yetirdik.

Firəngiz Əlizadə

*Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri,
Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti, professor*

Dörd pərdə və altı şəkildən ibarət olan “Əsli və Kərəm” operasının premyerası 1912-ci il mayın 18-də Bakıda, indiki Akademik Opera və Ballet Teatrının binasında olmuşdur. Maraqlıdır ki, həmin il, bir neçə ay əvvəl – yəni 1912-ci il martın 10-da Nikitin qardaşları şirkətində Üzeyir bəyin başqa bir yeni operasının – “Şah Abbas və Xurşidbanu” operasının – ilk tamaşası göstərilmişdi. Bir il ərzində iki böyük operanın bəstələnməsi və tamaşaya qoyulması bəstəkarın nə dərəcədə gərgin və məhsuldar işləməsinə, opera artistlərinin isə öz işlərinə nə qədər ciddi və həvəslə yanaşmasına dəlalət edir.

Operanın rejissoru Hüseyn Ərəblinski, dirijoru Üzeyir bəy özü idi. Kərəm rolunda Hüseynqulu Sarabski, Əsli rolunda isə Əhməd Ağdamski çıxış etmişdir. Operanın ürəkləri rıqqətə gətirən süjeti, ustalıqla işlənmiş librettosu, ruhu qanadlandıran gözəl, rəngarəng musiqisi ilk tamaşadan dinləyicilərin, tamaşaçıların qəlbinə yol açdı, sevildi, təqdir olundu.

Üzeyir Hacıbəyli “Əsli və Kərəm”ə qədər milli operanın iki modelini təcrübədən keçirmiş və dörd opera bəstələmişdi. “Şeyx Sənan”dan sonra yaranan “Rüstəm və Söhrab”, “Şah Abbas və Xurşidbanu” operaları da, hardasa “Leyli və Məcnun”a yaxın idi. Yəni bu operalarda müəllifin orijinal musiqisi üstünlük təşkil etsə də, muğamlara hələ geniş yer verilirdi. Lakin Üzeyir Hacıbəyli opera yaradıcılığında yeni bir mərhələyə qədəm qoymaq, daha yeni bir söz demək istəyirdi. Bu yeni söz məhz “Əsli və Kərəm” operası oldu.

“Əsli və Kərəm” mövzusunə müraciət etməklə Üzeyir bəy öz əsərlərinin mövzusu üçün yeni bir mənbəyə, xalq dastanlarına və aşiq musiqisinə üz tutdu. Bu yenilik əsas amil kimi həm onun təməlini qoyduğu milli operalarımızın yeni mərhələsinə, həm də yeni forma quruluşunu şərtləndirdi. Əgər “Leyli və Məcnun”da, “Rüstəm və Söhrab”da əsasən muğamlar üstünlük təşkil edirdisə, “Şeyx Sənan” və “Şah Abbas və Xurşidbanu”da şərti olaraq adlandırdığımız “avropasayağı” musiqilərə geniş yer verilmişdi. “Əsli və Kərəm”də isə Üzeyir bəy öz “yenilikçi” əqidəsinə sadıq qalaraq, ilk dəfə “leytmövzuya”, “refreno” – yəni bütün opera boyu qəhrəmanı səciyyələndirib, onu daim müşayiət edən sabit bir mövzuya, habelə aşiq musiqisi ritmlərinə, xalq dastanlarına xas olan bir sıra elementlərin inkişafına geniş meydan açmışdı. Bir sözlə, “Əsli və Kərəm” milli operalarımız arasında yeni və yeniliklərlə dolu bir opera oldu.

Operanın əsas məziyyətlərindən, mühüm yeniliklərindən biri – əsərin mövzusunun sırf Azərbaycan həyatından alınması idi. Leyli və Məcnun Ərəbistandan, Şeyx Sənan Bəlxədən, Rüstəm və Söhrab İrandan, Şah Abbas və Xurşidbanu Səfəvi saltənətindən alınma qəhrəmanlar idisə, Kərəm Azərbaycan dastanlarının sevimli qəhrəmanı, Gəncə xanı Ziyadxanın oğludur. Librettonu tərtib edərkən Üzeyir bəy Kərəmi Gəncə xanının gülcü kimi yox, İsfahan padşahının oğlu olaraq göstərir. Əlbəttə, bu halı səhnə əsərinin təsir gücünü artırmaq və miqyası daha geniş göstərmək üçün müəllif tərəfindən istifadə olunan teatral üsul, vasitə kimi də qəbul etmək mümkündür.

Kərəmin nakam məhəbbəti, sevgilisinin dalınca diyar-diyar gəzib ürəkparçalayan şeirlər qoşması, saz götürüb ilahi qüdrət ilə “haqq aşığı” məqamına yüksəlməsi əsrlər boyu xalqımızın dillər əzbəri olmuşdur. Onun dilindən qopan şeirlər, qoşduğu saz havaları bu günə kimi Azərbaycan xalqının ruhunda, qanında, canında, qan yaddaşında yaşayır. Xan Kərəmi opera səhnəsinə gətirməklə Üzeyir bəy Azərbaycan dastanlarına diqqəti yönəltdi, inkişaf edən musiqi mədəniyyətimizin zənginləşməsində onların yeni mənə, məzmun və maraq kəsb etməsinə təkan vermiş oldu. Sonralar yaranacaq neçə-neçə səhnə əsəri zəngin mənbə kimi məhz dastanlara üz tutacaqdı.

İlk tamaşasından bir neçə il keçdikdən sonra opera artıq Azərbaycanın hüdudlarından kənarda da tamaşaya qoyulurdu. Opera Qafqazın və Orta Asyanın, İranın və Türkiyənin teatrlarında oynanmışdı.

Özbəkistanda nəşr olunan "Vaxt" qəzeti yazırdı: "... 1916-cı ildən başlayıb Daşkənddə və Özbəkistanın başqa şəhərlərində göstərilən "Leyli və Məcnun", "Əsli və Kərəm" operaları və "Arşın mal alan", "O olmasın, bu olsun" musiqili komediyaları özbək tamaşaçılarına nəhayətsiz dərəcədə xoş gəlirdi."

Rəşid Yasəminin Tehrandə nəşr etdirdiyi "Ədəbiyyatı – müasir" kitabında isə belə sətirlər vardır: "... Birinci Dünya müharibəsinin axırlarında... bir dəstə Rusiya və Qafqaz oyunçuları (artistləri – S. F.) İrana gəldilər... Xüsusilə Qafqazın "Arşın mal alan", "O olmasın, bu olsun" operetllərini və "Əsli və Kərəm" operasını əvvəlcə türkcə oynadılar, sonra onları farsçaya tərcümə edib, farsca bilən türklərin iştirakı ilə oynadılar, işləri çox xoşa gələn tərzdə irəli getdi."

Milli operamızın səhnəsində neçə-neçə müqtədir sənətkarlar bu operada öz istedadlarını, məharətlərini nümayiş etdirmişlər. Unudulmaz Hüseynqulu Sarabskidən sonra Kərəm rolunda – Hüseynağa Hacıbababəyov, Əlövsət Sadıqov, Əbülfət Əliyev, Arif Babayev, Qulu Əsgərov, Cənəli Əkbərov kimi ustad sənətkarlar, Əsli rolunda isə Gülxar Həsənova, Sara Qədimova, Zeynəb Xanlarova, Rübabə Muradova, Rəsmiyyə Sadıqova, Nəzakət Məmmədova, Qəndab Quliyeva kimi gözəl müğənnilər çıxış etmişlər.

Operaya müxtəlif illərdə bir sıra quruluşlar da verilmişdir. Hüseynqulu Sarabski, Ağakərim Şərifov, Hüseyn Rzayev, Şəmsi Bədəlbəyli – rejissor, İzzət Seyidova və Əyyub Fətəliyev – rəssam, Hənəfi Terequlov və Nicat Məlikov – xormeyster, Müslüm Maqomayev, Niyazi, Əfrasiyab Bədəlbəyli və Kazım Əliverdibəyov dirijor kimi "Əsli və Kərəm" operasının ayrı – ayrı quruluşlarında iştirak etmişlər.

"Əsli və Kərəm" operasında, digər milli opera və operetllərimizdə olduğu kimi, müxtəlif illərdə müəllif tərəfindən bir sıra redaktələr aparılmışdır. Obyektiv səbəblərlə bağlı olan bu hallar, əsasən opera teatrında orkestrin və xorun ildən-ilə genişlənməsi, keyfiyyət etibarını ilə mükəmməl hala gəlməsi ilə əlaqədardır. Hətta 20-ci illərdə Üzeyir Hacıbəylinin əsərdə yeni redaktələr aparacağı haqda opera teatri ilə imzaladığı müqavilə faktı da mövcuddur. Bununla belə, 1957-ci ildə bəstəkar Nazim Əliverdibəyova opera teatri tərəfindən "Əsli və Kərəm" operasının yeni redaktəsi həvalə olunur. Üzeyir Hacıbəylinin üslubunu, yaradıcılıq xüsusiyyətlərini və musiqi irsini dərinləndirən mənim səmimi Nazim Əliverdibəyov bu işi uğurla başa çatdırmışdır.

Üzeyir Hacıbəylinin bədii, publisistik və elmi yaradıcılığını əhatə edən möhtəşəm "Üzeyir dünyası" layihəsində, əlbəttə, "Əsli və Kərəm" də öz şəərəfli yerini tutmaqdadır. Bir daha "Əsli və Kərəm" operasının partiturasının ilk dəfə nəşr olunmasını xüsusi qeyd etmək istərdik.

Bu partituranın ərsəyə gəlməsində öz yaradıcı və təşkilatçı istedadını səfərbər edərkən var qüvvəsini əsərgəməyən Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri, xalq artisti Firəngiz Əlizadənin və uzun illər bu operaya dirijorluq etmiş, indi isə redaktoru kimi partituranın hazırlanmasında böyük qüvvə sərf edən əməkdar incəsənət xadimi, Akademik Opera və Balet Teatrının dirijoru Kazım Əliverdibəyovun, habelə xalq artisti, Kərəm rolunun ifaçısı olmuş Cənəli Əkbərovun fədakar əməyini xüsusi məmnunluq hissi ilə qeyd etməliyik.

Bu partituranın nəşri ilə dahi Üzeyir bəy Hacıbəylinin yaratdığı "Əsli və Kərəm" operası daha yeni bir mərhələyə qədəm qoymuş oldu. Onun bütün "Üzeyirsevərlər" in və mədəniyyətimizin yüksəlişini arzu edən hər kəsin qəlbini sevinc, fərəh hissələrinə qarş qədəcəyi şübhəsizdir. Qarşıda isə belə anlarımız daha çox olacaq.

Sərdar FƏRƏCOV

*Üzeyir Hacıbəylinin ev muzeyinin direktoru,
əməkdar incəsənət xadimi*

Partitura

İŞTİRAK EDƏNLƏR:

İsfahan padşahi	<i>lirik tenor</i>
Kərəm – İsfahan padşahının oğlu	<i>lirik tenor</i>
Qara Keşiş – padşahın xəzinədarı	<i>bas</i>
Əsli – keşişin qızı	<i>lirik soprano</i>
Sofi – Kərəmin yoldaşı	<i>lirik tenor</i>
Hələb paşası	<i>bariton</i>
Şeyx Nurani	<i>tenor</i>
Səfi	<i>lirik tenor</i>

ORKESTR TƏRKİBİ

Flauto piccolo
2 Flauti
2 Oboi (II = Corno inglese)
2 Clarinetti (in B)
2 Fagotti

4 Corni (F)
2 Trombe (B)
3 Tromboni
Tuba

Timpani
Tamburo
Tamburino
Piatti
Gran Cassa

2 Tari (in C)

Violini I
Violini II
Viole
Violoncelli
Contrabassi

ƏSLİ və KƏRƏM

4 pərdəli, 6 şəkili opera

UVERTÜRA

ÜZEYİR HACIBƏYLİ

Moderato

Fl. Piccolo

2 Flauti

2 Oboi

2 Clarineti in Bb

2 Fagoti

4 Corni in F

2 Trombe in B

3 Tromboni e Tuba

Timpani

Tamburo

Piatti

Gran Cassa

2 Tari

Moderato

Violini I

Violini II

Violo

Violoncelli

Contrabassi

1

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ti

4 C-ni

2 T-be

3 T-ni
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 T-ni

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

2

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ti

4 C-ni

2 T-be

3 T-ni
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 T-ni

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

3 4

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ti

4 C-ni

2 T-be

3 T-one
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

uniz.

arco

5

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ti

4 C-ni

2 T-be

3 T-one
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

Soli

pizz.

pizz.

pizz.

pizz.

5

6

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ti

4 Cm.

2 T-be

3 T-ne e Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

© 1990 M. F. Axundov adına
Azərbaycan Milli
Mədəniyyət Mərkəzi

7

8

Not Ar - 1102

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ti

4 Cm.

2 T-be

3 T-ne e Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

M.F. Axundov adına
Azərbaycan Milli
Mədəniyyət Mərkəzi

9

Picc. *f*

2 Fl. *f*

2 Ob. *f*

2 Cl. *f*

2 F-tni *f*

4 C-ni *p*

2 T-bc *p*

3 T-ni
c
Tuba *p*

T-ni *p*

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari *a2*

V-ni I *f*

V-ni II *f*

V-le *f*

Celli *f*

Bassi *f*

10

11

Picc. *mf*

2 Fl. *mf*

2 Ob. *mf*

2 Cl. *mf*

2 F-tni *mf*

4 C-ni *sf*

2 T-bc *f*

3 T-ni
c
Tuba *sf*

T-ni *sf*

T-ro *colla bacchetta*

P-ti *f*

Cassa *f*

2 Tari *ff*

V-ni I *mf*

V-ni II *mf*

V-le *mf*

Celli *arco sf*

Bassi *arco sf*

12 13

Picc. *f*

2 Fl. *f*

2 Ob. *a2*

2 Cl. *a2*

2 F-ni *f*

4 C-ni *mf*

2 T-be *mf*

3 T-ne
Tuba *mf*

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari *Soli*

V-ni I 12 13

V-ni II *div.*

V-le

Celli *f*

Bassi *f*

14

Picc. *f*

2 Fl. *a2*

2 Ob. *a2*

2 Cl. *a2*

2 F-ni *a2*

4 C-ni *f*

2 T-be *f*

3 T-ne
Tuba *f*

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari *f*

V-ni I 14

V-ni II *div.*

V-le *f*

Celli *f* *pizz.*

Bassi *f* *pizz.*

15

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ni

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
+
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 Tari

15

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

arco

arco

I PƏRDƏ I ŞƏKİL

Zəngidə, padşahın xəzinədarı olan Qara Keşiş xanın imarəti həyatında vəqə olur. Həyat gözəl bir bağçadır ki, içində cürbəcür ağaclar və güllər vardır. Sağ tərəfdə Qara Keşişin evi görünür, içəri daxil olmaq üçün qapısı vardır. Sol tərəfdə başı qarlı və dumanlı dağlar görünür. Qara Keşişin qızı Əsli bağçada bir sərv ağacının dibində oturubdur. Ətrafda Qara Keşiş ilə bərabər qızlar və oğlanlar oynayıb gülməkdədirlər. Qara Keşiş qapısının ağzında əyləşib bağçaya tamaşa edir.

Adagio

Nº1

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ni

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
+
Tuba

T-ni

2 Tari

Adagio

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

pizz.

arco

pizz.

arco

pizz.

arco

pizz.

arco

pizz.

arco

pizz.

arco

Allegro

17

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ii

4 C-m

2 T-be

3 T-on
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-tti
colla bacchetta

Cassa

2 Tari

Coro

Gü-lüm söy-lə sən gö-rək

Allegro

17

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

pizz.

arco

arco

arco

arco

18

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ii

4 C-m

2 T-be

3 T-on
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-tti

Cassa

2 Tari

Coro

Böy-lə pə-ri-yan, ne-çin?
Bi-zi ey-lə ha-li sən.

18

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

19 20

Picc. *f*

2 Fl. *f*

2 Ob. *f*

2 Cl. *f*

2 F-ti *f*

4 C-ni *p*

2 T-be *mf* *con sord.*

3 T-ne e Tuba *mf* *III*

T-ni *mf*

T-ro *mf*

P-ti

Cassa

2 Tari *f*

Coro
Dər-din nə-dir, Dər-din nə-dir, Dər-din nə-dir, Hey...

19 20

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

21 22

Picc.

2 Fl. *mf*

2 Ob. *mf*

2 Cl. *mf*

2 F-ti *mf*

4 C-ni

2 T-be *mf* *senza sord.* II

3 T-ne e Tuba *mf*

T-ni *mf*

T-ro

P-ti *alla bacchetta*

Cassa

2 Tari *mf*

Coro
Tez söy-lə, tez söy-lə, tez söy-lə san.

21 22

V-ni I *f*

V-ni II *pizz.* *arco*

V-le *f*

Celli *pizz.*

Bassi *pizz.*

23

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ri

4 Cori

2 T-bo

3 Trom e Tubi

T-ai

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Keski

Bun - ca döv - lot - dan ma - gar ma - zi de - yil - sən, qi - zim?

1.

22

23

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

22

24

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ri

4 Cori

2 T-bo

3 Trom e Tubi

T-ai

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Keski

Bi - zi ey - lo ha - li sən, Dar - din no - dir, Dar - din no - dir, Dar - din no - dir,

12.

25

24

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

12.

25

26

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-tn

4 C-cl

2 T-ba

3 T-ne
Tuba

T-m

T-m

P-tn

Cassa

2 Tm

Korlu

Hey..... Tez söy - la, tez söy - la, tez söy - la, hey.....

26

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

“Dilkeş” ifa olunur*

Ə s l i – Zərrə qədər dövlətin yoxdur gözümdə hörməti,
Anlamam billah, nədir dövletdə dünya ləzzəti?
Eşqdir dərdim mənim, aşiq olub bir oğlana
Hazırım qurban edəm öz canımı mən ol cana.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

“Şahnaz” ifa olunur*

Ə s l i – Görmüşəm mən bir yuxu, ol yuxuda bir növcavan,
Qədd-qamət sərv tək, gözlər qara, qaşlar kaman.
Sarılib incə belimdən, bus edər rüxsarımı,
Söyləyir: sevdim səni, tapdım nəhayət yarımı.

* Dirijoron işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

№4 29

Allegro

Picc

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ii

4 C-tr

2 T-be

3 T-ta
Tuba

T-ri

T-ro

P-ti
colla bacchetta

Cassa

2 Tan

Coro

Yu - xu - nun var in - sa - na

Allegro

29

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

30

Picc. *mf*

2 Fl. *mf*

2 Ob. *mf*

2 Cl. *mf*

2 F-m *mf*

4 C-m *pp*

2 T-be *pp*

3 T-oc
C
Tuba *pp*

T-ni *mf*

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Coro
böy - lə ə - sə - ri ma - gər? Yu - xu ve - rir in - sa - na

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

31

32

Picc. *f*

2 Fl. *f*

2 Ob. *f*

2 Cl. *f*

2 F-m *f*

4 C-m *p*

2 T-be *mf*

3 T-oc
C
Tuba *mf*

T-ni *mf*

T-ro *mf*

P-ti

Cassa

2 Tari *f*

Coro
Zöv - qi sə - fa, Zöv - qi sə - fa, Zöv - qi sə - fa, Hey...

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

33

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ati

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 Tari

Coro

Tez söy - la, tez söy - la, tez söy - la, son.

Söy - - la, söy - - la, söy - - la, son.

33

V-ni I

V-ni II

V-çe

Celli

Bassi

№5

Hami Əsli ilə durub içəri daxil olurlar. Səhnədə heç kəs qalmır.
Bu halda Kərəm ilə Sofi o biri tərəfdən çıxıb bağçaya gəlirlər.

Andante

34

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-g

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 Tari

div.
p

Andante

34

V-ni I

V-ni II

V-çe

Celli

Bassi

plaz
p

plaz
p

plaz
p

plaz
p

35 poco ritenuto

35 poco ritenuto

35 poco ritenuto

“Bayatı-Şiraz” ifa olunur*

Sofi – Sal nəzər, şahzadə, bir bax keşişin bağına,
Həm gülə, həm sünbülə, gəndən görünən dağına.

Kərəm – Dostum Sofi!
Bu qədər güllər və sünbüllər mənə eşq artırır,
Eşq ilə yanmış çırağa yağ olub da yandırır.

Sofi – Söylə sən, şahzadə, kimdir aşiqin bir dəm mənə,
Bəlkə mən bu yolda göstərməm ola xidmət sənə.

“Üzzal” ifa olunur*

Kərəm – Bir yuxu gördüm, əzizim, bir nəfər nazlı sənəm,
Bus edər hərdən məni, söylər mənə: yarın mənəm.
Qaş qara, gözlər qara, baldan şirindir ləbləri,
Qədd-qəmət sərvətək, xumardır şux gözləri.
Qəncətək açmış dəhanın, dişləri dürr danəsi,
Olmuşam, Sofi, o gündən ol qızın divanəsi.

Qara Keşiş çıxıb baş əyir.

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Qara Keşiş – Ey şahzadə, sən bizə çox xoş gəlib, səfa gətiribsən!
Buyurun bizim xanəməzə.

Kərəm – Çox sağ ol, keşiş, çox razıyıq.

Hamı bərabər içəri girirlər.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni.

2 T-be.

3 T-ni
e
Tuba

T-ni

T-m

P-m

Cassa

2 Tari

Andante

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

Bir qədər sonra Əsli pərişan halda evdən çıxır.

Əsli (nitq ilə) – Odur... özüdür... yuxuda gördüyüm oğlandır!

“Bayatı-Kürd” ifa olunur*

Yandırb-yaxmaqdadır eşq atəşi əndamımı,
Düşmüşəm bir dərdə kim, bilməm özüm dərdəmanımı.

“Bayatı Əcəm” ifa olunur*

Barı, ilahi, tez yetir gəlsin mənim cananıma,
Ya diriltsin bəndəni, ya kim tez alsın canımı.

(Kənardə bir sandalya üzərinə yuxılıb qalır.Kərəm dəxi içəridən çıxır, bu da pərişan haldadır.)

Kərəm (nitq ilə) – O kim idi?.. O qız kim idi?..
Yoxsa mən yenə yuxu gördüm?.. yuxu...

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

Allegro

**

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-m.

2 T-be.

3 T-oe.
Tuba

T-tr.

Gaval.

P-rti.

Cassa.

2 Tari.

**("Qarabağ şikastəsi" üstündə) Yəni gördüm surətini ol məhvəşin, odlanmışam,
Tazədən eşq düşüb, suzi-cigarla yanmışam.
Gəl-gəl ey dilbər, mənə bu şübhədən eylə xilas,
Gördüyüm sənənmə, yoxsa yuxuya aldanmışam?

Allegro

V-ni I.

V-ni II.

V-je.

Celli.

Bassi.

** Xanəndə göstərilən həndi oxuyub, bitirəndəki orkestr repriza ilə işarələnmiş xanəni təkrar edir.

O tərəfdən Əsli ayağa durub getmək istərkən bunlar bir-birini görürlər və bir qədər məəttəl qalıb qucaqlaşırırlar, bəda Əsli kənara çəkilir.

(Dialog nitq ilə söylənilir)

Əsli – Ah!.. Oğlan, kərəm eylə, bizi görürlər.

Kərəm – Əsli nədir, ey dilbər?

Əsli – Ah!.. Kərəm eylə, keşiş babam gəlir.

Kərəm – Əsli nədir, gözəlüm?

Əsli – Ah!.. Kərəm eylə, qorxuram.

Kərəm – Əsli nədir, qorxma!

Əsli – Yox, oğlan, kərəm eylə, kərəm eylə.

Kərəm – Ey nazlı dilbər, qoy sənənin adın Əsli olsun, mənənin adım Kərəm.

Əsli – Qoy olsun, ancaq qorxuram, keşiş babam çıxıb bizi görür.

Kərəm – Canım Əsli, bir ləhzə mənimlə otur, sənə tapmışam və sənədən ayrıla bilmirəm.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

Allegro

№8

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

Gaval

P-ti

Cassa

2 Tari

Allegro

Sol G

V-ni I

Sol G

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

36

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

Gaval

P-ti

Cassa

2 Tari

**Na gazinson malul-malul bu yerde,
Aman, Koram, mani rivsay eyloma.
Mani sano qismat eylamis yazdan,
Aman, Koram, mani rivsay eyloma.

Öal

36

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni.

2 T-be.

3 T-ne
c
Tuba

T-ni.

Gaval.

P-ni.

Cassa.

2 Tari.

**Doymadım dadlı-dadlı dilimdən,
Aman, Öslim, elə sözlər söyləmə.
Gözümü qan bürtüdü, qorxuram ölümdən,
Aman, Öslim, elə sözlər söyləmə.

V-ni I.

V-ni II.

V-le.

Celli.

Bassi.

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni.

2 T-be.

3 T-ne
c
Tuba

T-ni.

Gaval.

P-ni.

Cassa.

2 Tari.

**Heç olarmı buralarda böylə iş,
Keçsə bəbüm diyar, cüləyəz topış.
Duymamışkən tez olğın, qılı, siviş,
Aman, Kərəm, moni rüsvay cылmə.

V-ni I.

V-ni II.

V-le.

Celli.

Bassi.

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 Cn.

2 T-be.

3 T-ne
Tuba

T-ni

Gaval

P-ni

Cassa

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 Cn.

2 T-be.
a2 con sordino

3 T-ne
Tuba

T-ni

Gaval

P-ni

Cassa

2 Tari

Öali

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

**Ağam Karam, paşam Karam, xan Karam,
Alış Karam, tutuş Karam, yan, Karam.
Öali olsun sana qurban, can, Karam,
Aman, Karam, manî rûsvây cılıma.

Keşişin səsi gəlir. Əsli Kərəmə həsrətlə baxa-baxa getməyə məcbur olur.

“Segah” ifa olunur*

Kərəm – Gerçək oldu bu yuxum, tapdım məgər xan Əslimi,
Verməsə məgər keşiş, billah ölləm, xan Əslimi.
Ağlımı aldı başımdan səndəki sevdəyi-eşq,
Kor olmuş gözlərim, təkcə görür xan Əslimi.

Sofi (nitq ilə) – Ey şahzadə, keşiş səndən nigarandır, harada qaldın, gəlmədin?

“Segah” ifa olunur*

Kərəm – Tapmışam cananı, Sofi, mənə rəhm eylə sən,
Nöldün, ey birəhm, sən söylə ona, rəhm eyləsin.
Gördüyüm rüyadakı dilbər keşişin qızıdır,
Söyləmə, bil kim, bu sirri tək sənə, rəhm eyləsən.

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Sofi – Yuxuda gördüyün dilbər keşişin qızıdır?

Kərəm – Odur, özüdür.

Sofi – Daha bundan asan bir iş yoxdur. Şah baban əmr edər, keşiş qızını
sənə verər. Özü də bu işə çox şükürlər edər, çünki şahzadədən artıq
kimə qız vermək olar?

Kərəm – Yox, Sofi qardaş, mən keşişdən çox qorxuram. O, qızı mənə vermək
istəməyəcəkdir.

Qara Keşiş (çıxır) – Ey şahzadə, səndən nigaran oldum. (Kənara) Şahzadə çox
pərişandır, burada bir hikmət vardır. (Onlara) Buyurun, eys-işrətlə məşğul olaq.

Sofi – Çox razıyıq. Lakin şahzadə bir qədər kefsizdir. İsfahana getməyimiz
lazımdır.

Qızlar və oğlanlar hamısı buraya çıxırlar. Əsli isə qapının ağzında dayanır.

Qara Keşiş – Buna heç bir sözlüm ola bilməz. Əmr sizindir. (Kənara) Çıxıb
getsələr yaxşıdır...

Kərəm və Sofi – Xudahafiz, səlamət qalasınız.

Hamı baş əyir.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarin müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

Allegro Marcia

№9

The musical score is for a piece titled "Allegro Marcia" (No. 9). It is written for a large ensemble. The instruments listed are Piccolo, Flute (2 Fl.), Oboe (2 Ob.), Clarinet (2 CL), Bassoon (2 Bg.), 4 Cornets (4 C. cor.), Trumpet (2 T. tr.), Trombone (3 T. bn.), Percussion (P. m.), Cymbals (Casta), and Strings (2 Tan., Chitr, V. ni I, V. ni II, V. la, Celli, Bassi). The score is in 2/4 time and features a variety of rhythmic patterns and dynamics. The first system is marked "Allegro Marcia" and the second system is also marked "Allegro Marcia". The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings (p, f).

40 41

Picc. 2 Fl. 2 Ob. 2 Cl. 2 Fg. 4 Cm. 2 T-bc 3 T-bc & Tuba T-tri T-tri P-tri Cassa 2 Tari

Choir
xoş gol-din, şah-za - da! Ya - şa - sin şah-za - do, öm - rü gü - nü var ol - sun! *xoş gol-din, xoş gol-din, şah-za - da!*
Xoş gol-din

V-ni I V-ni II V-çl Celli Bassi

42

Picc. 2 Fl. 2 Ob. 2 Cl. 2 Fg. 4 Cm. 2 T-bc 3 T-bc & Tuba T-tri T-tri P-tri Cassa 2 Tari

Choir
xoş gol-din, xoş gol-din, şah-za - da! Ya - şa - sin şah-za - do, öm - rü gü - nü var ol - sun!
Xoş gol-din

V-ni I V-ni II V-çl Celli Bassi

Musical score for page 60, measures 1-42. The score includes parts for Piccolo, 2 Flutes, 2 Oboes, 2 Clarinets, 2 Bassoons, 4 Cor Anglais, 2 Trumpets, 3 Trombones, Tuba, Trombones, Percussion, Cymbals, 2 Timpani, Chorus, Violin I, Violin II, Viola, Cello, and Bass. The music is in a major key and 4/4 time. Dynamics include *f*, *mf*, and *sfz*. Performance markings include accents and slurs. A rehearsal mark 'a2' is present above the 2nd Trumpet part at measure 10, and 'Sub' is written above it at measure 11.

Musical score for page 61, measures 43-86. The score includes parts for Piccolo, 2 Flutes, 2 Oboes, 2 Clarinets, 2 Bassoons, 4 Cor Anglais, 2 Trumpets, 3 Trombones, Tuba, Trombones, Percussion, Cymbals, 2 Timpani, Chorus, Violin I, Violin II, Viola, Cello, and Bass. The music continues from page 60. Dynamics include *f*, *mf*, and *sfz*. Performance markings include accents and slurs. A rehearsal mark 'a2' is present above the 2nd Trumpet part at measure 50, and '43' is written above it at measure 51. Another rehearsal mark '43' is written above the 2nd Timpani part at measure 79.

Meno mosso

The musical score is arranged in a standard orchestral format. It includes parts for Piccolo, 2 Flutes, 2 Oboes, 2 Clarinets, 2 Bassoons, 4 Cornets, 2 Trumpets, 3 Trombones, 1 Tuba, 1 Euphonium, 1 Trombone, 1 Percussion, 1 Cassa, 2 Timpani, Choir, Violin I, Violin II, Viola, Cello, and Bass. The score is marked 'Meno mosso' and features various dynamics such as *ff* (fortissimo) and *mp* (mezzo-piano). There are also performance instructions like '1 con mord.' and 'div.' (divisi).

Kərəm və Sofi gedirlər; Əsli özünü saxlaya bilməyib, birdən hönkür-hönkür ağlayır, hamı mat qalır.

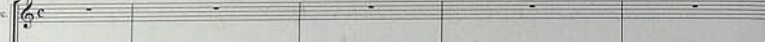
“Segah” ifa olunur*

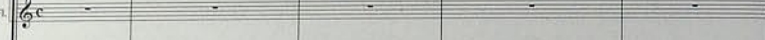
Əsli – Sən məni tənha qoyub getdin, mənim canım Kərəm,
Rəhm qıl, qoyma məni hicr oduna yanıq, Kərəm!
Bilmirəm ata nədir, ana nədir, əqvam nədir,
Sən mənə oldun belə candan əziz, xanım Kərəm!

Qara Keşiş (nitq ilə) – Qızım, qızım, bu nə işdir görürsən?

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarix müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

Moderato

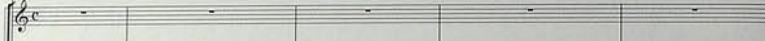
Picc.

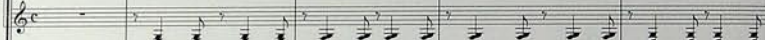
2 Fl.

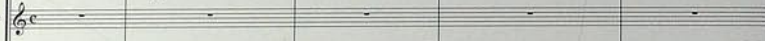
2 Ob.

2 Cl.

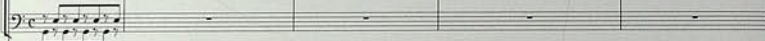
2 Fg.

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

Moderato

2 Tari

Qara Keşiş

Yox-sa qı-zım, şah-za-də-yo a-şiq sən? Yox-sa qı-zım, şah-za-də-yo a-şiq sən?

V-ni I

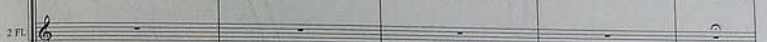
V-ni II

V-la

Celli

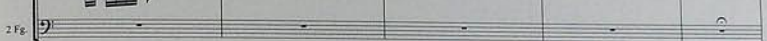
Bassi

44

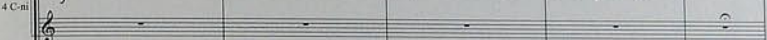
2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

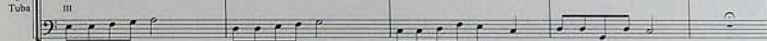
2 Fg.

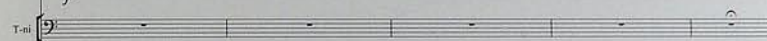
4 C-ni

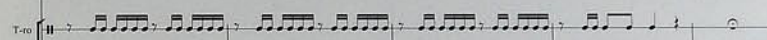
2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

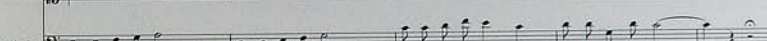
Cassa

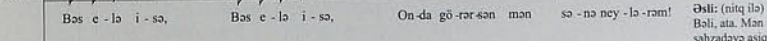
44

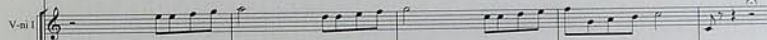
2 Tari

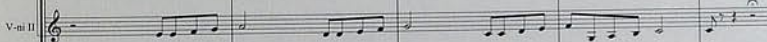
Qara Keşiş

Bas e-la i-sa, Bas e-la i-sa, On-da gö-rər sən mən sə-nə ney-la-ram! Əlli: (niq ilə) Bali, ata. Mən şahzadəyə aşiqəm

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

45

Picc. *mf*

2 Fl. *Solo* *mf*

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni *mf*

2 T-be *I con sord.* *mf*

3 T-ne e Tuba *f*

T-ni *mf*

T-ro

P-ni

Cassa

45

2 Tari *mf*

Qara Keşiş
Get, gö - züm - dan, get!   Get, gö - züm - dan, get!   Rədd ol bur - dan, rədd ol,

V-ni I *mf*

V-ni II *mf*

V-le *mf*

Celli *mf*

Bassi *mf*

46

Picc. *mf*

2 Fl. *mf*

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni *mf*

2 T-be *mf*

3 T-ne e Tuba *f*

T-ni *mf*

T-ro

P-ni

Cassa

46

2 Tari *mf*

Qara Keşiş
Mən so - ni sev - məm!   Get, gö - züm - dan, get!   Get, gö - züm - dan, get!

V-ni I *mf*

V-ni II *mf*

V-le *mf*

Celli *mf*

Bassi *mf*

47

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni.

2 T-be.

3 T-ne
e
Tuba

T-ni.

T-ro.

P-ti.

Cassa.

2 Tari.

Qara Keşş

Sən də - li - sən, sən də - li - sən Sən də - li - sən, get! Get! Get! Get!

V-ni I.

V-ni II.

V-le.

Celli.

Bassi.

*Solo 1
ad libitum*

f

ff

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni.

2 T-be.

3 T-ne
e
Tuba

T-ni.

T-ro.

P-ti.

Cassa.

2 Tari.

Qara Keşş

V-ni I.

V-ni II.

V-le.

Celli.

Bassi.

f

ff

II PƏRDƏ II ŞƏKİL

№11
Antrakt

Moderato

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fg.
 4 C-ni.
 2 T-b.
 3 T-ni.
 e Tuba
 T-ni.
 T-ro.
 P-ti.
 Cassa.
 2 Tari.
 V-ni I.
 V-ni II.
 V-la.
 Celi.
 Bassi.

48

rit.

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fg.
 4 C-ni.
 2 T-b.
 3 T-ni.
 e Tuba
 T-ni.
 T-ro.
 P-ti.
 Cassa.
 2 Tari.
 V-ni I.
 V-ni II.
 V-la.
 Celi.
 Bassi.

52

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni.

2 T-be.

3 T-ne
&
Tuba

T-ni.

T-ro.

P-ti.

Cassa.

52

2 Tari.

V-ni I.

V-ni II.

V-le.

Celli.

Bassi.

Meno mosso

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni.

2 T-be.

3 T-ne
&
Tuba

T-ni.

T-ro.

P-ti.

Cassa.

Meno mosso

2 Tari.

piu mosso

V-ni I.

V-ni II.

V-le.

Celli.

Bassi.

51

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 Tari

51

div. soli

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

52

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 Tari

52

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-mi

2 T-be

3 T-ne
Tuba

T-mi

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-mi

2 T-be

3 T-ne
Tuba

T-mi

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

PƏRDƏ AÇILIR

55

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

PƏRDƏ AÇILIR

55

2 T-ni

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

56

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

56

2 T-ni

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

57

Picc. ⁽⁶⁾

2 Fl. ⁽⁶⁾

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-m.

2 T-be.

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

58

Picc. ⁽⁶⁾

2 Fl. ⁽⁶⁾

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-m.

2 T-be.

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

*İsfahan şəhərində, padşahın sarayında vəqə olur. Saray mümkün mərtəbədə şəşəəli döşənmişdir.
Padşah taxtda əyləşibdir, əyanlar dəxi yanına düzülübüdürlər.
Kərəm dəxi padşahın hüzurunda ortada dayanıbdır.*

“Rast” ifa olunur*

Padşah – Söylə görüm, oğlum, bu qədər aha səbəb nə?
Gündüz, gecələr ahü fəğan, nalə, səbəb nə?
Dərlər səni tərsa qızına aşiq olubsan,
Söylə görüm, oğlum, burdakı dəsgahə səbəb nə?

Kərəm (nitq ilə) – Şah baba, izin ver ki, mən öz eşq bəlamı sizə dil ilə deyil, tel ilə
söyləyim. Sofi, ver mənim sazımı.

Padşah – Söylə, qulaq asaq!

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

Andante **№ 12**

59

Andante 59

Karam

**("Bayatı-Qacar" üstündə) Keşis bağçasında bir gözəl gördüm,
Əqlimi başımdan aldı, nə çarə?
Daramış zülfünü, tökmüş üzünə,
Sarımi sevdaya saldı, nə çarə?

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Karam

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

60

pp

**Man do bildim bir keşin qızdır,
Saherden çıxmş dan ulduzudur.
Yuxuda gördüyüm ol özürdür,
O, halımı bilmez iso, ne çarə?

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Karam

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

60

pp

**Dardlı Karam deyir: firqetim qəti,
Kaskindir qılıncı, yürükdür atı.
Ol İsa vi, man Məhəmməd ümməti,
Haqq dininə dönməz iso, ne çarə?

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-m.

4 C-n.

2 T-be.

3 T-on.
Tuba

T-ni.

T-m.

P-ni.

Casa.

Xor.
B.

2 Tar.

61

V-ni I.

V-ni II.

V-le.

Celli.

Bassi.

Ke - gi - yin sö - zü ol - maz. Ke - gi - yin sö - zü ol - maz.

ff marcato

ff marcato

ff marcato

ff marcato

ff marcato

ff marcato

Əyan (nitq ilə) – Şah sağ olsun, xəzinədar keşiş hüzurunuza izin istəyir.

Kərəm Qara Keşişin adını eşitək müztərib hal olur və ağlayır.

Şah (nitq ilə) – Söylə, gəlsin. Oğlum, nə oldu sənə, niyə əhvalın dəyişdi?

Allegretto

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-ml.
 4 C-ml.
 2 T-be.
 T-nl.
 T-ro.
 P-ti.
 Cassa.
 2 Tari.
 Karam.
 V-ni I.
 V-ni II.
 V-la.
 Cello.
 Bassi.

**("Siksteyi-fars" üstündə) Eşidib keşişin adını,
 Xan Əslim oqlıma düşdü, ağlaram.
 Mən duymuşam məhəbbətin dadını,
 Xan Əslim oqlıma düşdü, ağlaram.

Allegretto
 pizz.
 arco V
 mf

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Şah – Oğlum, sənin bəxtindən keşiş özü hüzuruma gəlibdir. Mən bu gün ondan nişan alaram. Sən arxayın ol.

Qara Keşiş daxil olur, baş əyir, əlində bir dəstə açar.

Şah (keşişə) – Söylə görüm, xəzinədar, mətləbin nədir?

Qara Keşiş – Padşah sağ olsun, tamam otuz ildir ki, sənin çörəyini yeyib, sənə xidmət etmişəm. İndi isə çörəyini mənə halal et və məni qulluğumdan azad elə.

Şah – Keşiş, nə olubdur? Yoxsa məndən, ya camaatımdan incimisən?

Qara Keşiş – Əstəğfürullah!.. Ancaq mən çox qocalmışam, qorxuram ki, xidmətimdə qüsür göstərəm.

Əyanlar bir-birlərinə işarə edirlər.

Şah – İndi ki azadlıq öz xahişindir, mənim də sözüm yoxdur. Lakin onu bil ki, bu otuz illik xidmətindən mən çox razıyam. Həmişə lütfüm üzərində baqi qalacaqdır. Ancaq, keşiş, sən də gərək mənim bir əmrimi yerinə yetirəsən.

Qara Keşiş – Buyur, padşah, can və baş ilə yerinə yetirərəm. (Kənara) Qorxuram ki, qızımı istəyə.

Şah – Keşiş, mənim oğlum Əhməd Mirzə sənin qızına aşiq olubdur, sən gərək qızını mənim oğluma verəsən.

Qara Keşiş – Padşah sağ olsun, hər nə ağır təklifin varsa mənə əmr et, lakin bu təklifdən vaz keç.

Şah – Yox, keşiş, heç vaxt keçməyəm, gərək qızını mənim oğluma verəsən.

Qara Keşiş – Padşah sağ olsun, buyur boynumu vursunlar, amma qızımı əlimdən alma.

Şah – Keşiş, gözümün ağrı-qarası bir oğlum var, mən onun əzab-əziyyətinə dözə bilmərəm, əmr edirəm ki, qızını ona verəsən.

Qara Keşiş – Padşah sağ olsun, necə ola bilər, dinimiz ayrı, adətimiz ayrı...

Şah – Xamuş! Artıq söz lazımdır deyildir!

Qara Keşiş – Padşah sağ olsun, indi ki sənin əmrindir, razıyam. Ancaq mənə beş ay möhlət ver ki, toy tədarükü görüm.

Şah – Razıyam möhlətə. (Kəməmə) Oğlum, daha sənin ahü nəvən əbəsdir. Get, arxayın ol.

Allegretto

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-m

4 C-m

2 T-be

T-m

T-ro

P-m

Cassa

2 Tari

**("Şikəsteyi-fars" üstündə) İnanıram o keşişin sözünə,
Yoxdur eibarım onun özünə.
Salacaqdır məni çölin düzünə,
Xan Əslim əqlimə düşdü, aqlarım.

Şah (nitq ilə) – Oğlum! Keşiş mənə söz verəndən sonra sözündən çıxıb bilməz. Beş ay dözsərsən, inşaallah sonra yarın gəlib sənə yetişər. İndi gəl, səni şikara aparım.

Hamısı gedirlər; Qara Keşiş onları bir qədər ötürüb, sonra qaydır.

Allegretto

V-m I

V-m II

V-le

Celli

Bassi

Picc. *f*

2 Fl. *f*

2 Ob. *f*

2 Cl. *f*

2 Fg. *f*

4 C-ni *f*

2 T-bc *f*

3 T-ne & Tuba *f*

T-ni *f*

T-ro *f*

P-ni *f* *colla bacchetta*

Cassa *f*

Tempo di marcia

2 Tari *f*

V-ni I *f*

V-ni II *div.* *f*

V-le *f*

Celli *f*

Bassi *f*

Picc. *f* **62**

2 Fl. *f*

2 Ob. *f*

2 Cl. *f*

2 Fg. *f*

4 C-ni *f*

2 T-bc *f*

3 T-ne & Tuba *f*

T-ni *f*

T-ro *f*

P-ni *f*

Cassa *f*

2 Tari *f* **62**

Qara Keşş *f*

V-ni I *f*

V-ni II *f*

V-le *f* *ad G*

Celli *f*

Bassi *f*

Qaç-maq! Qaç-maq! Qaç-

63

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
Tuba

T-mi

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Qara Keşiş
maq - dan baş - qa a - la - cım yox - dur! Qaç - maq! Qaç - maq! Qaç - maq - dan baş - qa

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

64

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
Tuba

T-mi

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Qara Keşiş
a - la - cım yox - dur! Get - mək! Get - mək! Get - mə - səm ə - gar an - gə - lim çox -

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

rit. **65** a tempo

Picc. (8)

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-bc

3 T-nc
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 Tari

Qara Keşiş

dur! Ah, ol - sam ra - zi... Yox! Qaç-maq! Qaç-

a tempo

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

66

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-ni

2 T-bc

3 T-nc
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 Tari

Qara Keşiş

maq! Qaç -maq -dan baş -qa ə - la - cim yox -dur! Qaç-maq! Qaç-maq! Qaç-

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-m.

2 T-be

3 T-ne
c
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Qara Keşiş

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

mağ-dan baş-qa ə-la-cım yox-dur! Qaç-maq! Qaç-maq! Qaç-maq!

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fg.

4 C-m.

2 T-be

3 T-ne
c
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Qara Keşiş

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

Qaç-maq!

III ŞƏKİL

Zəngidə, Qara Keşişin bağçasında vəqə olur. Ancaq bu səfər bağcadakı güllər simb, solub, ağacların bəziləri qırılıbdır. Sandalyalar alt-üst olubdur. Yenə sol tərəfdə dağlıq və ortada sərv ağacı. Zəngi əhlindən Səfi adlı qoca məyus və kasıb bir bucaqda yumrulub yatıbdır. Musiqi çalınarkən səhnə açılıq durur. Sonra ayanlar, qoşun, Kərəm ilə padşah kamal-dəbdəbə ilə daxil olurlar.

№17

Allegro

2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tn
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne & Tuba
T-ni
T-ro
P-ti
Cassa
Xor
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-la
Celli
Bassi

69

2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-tn
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne & Tuba
T-ni
T-ro
P-ti
Cassa
Xor
2 Tari
V-ni I
V-ni II
V-la
Celli
Bassi

70

rit. 71

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-tn

4 C-m

2 T-be

3 T-ne e Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassi

Xor

2 Tari

70

rit. 71

arco

a tempo

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-tn

4 C-m

2 T-be

3 T-ne e Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassi

Xor

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

(Dialog nitq ilə söylənilir)

Şah – Bu nə olan işdir, Qara Keşiş bizi qarşılamadı? Səsləyin Qara Keşişi!

Sofi – Padşah sağ olsun, buralarda heç kəs yoxdur, evləri boşdur.

Şah – Yoxsa Qara Keşiş məni aldatdı? Bu saat onun başını bədənindən ayıraram!

Sofi – Padşah sağ olsun, burada bir şəxs var.

Şah – Gətirin onu hüzuruma. Söylə görüm ey şəxs, Qara Keşiş haradadır?

Safi – Atam-anam sənə qurban olsun. Qara Keşiş üç aydır ki, bu vilayətdən qaçıb.

Şah – Ax, məlun!...

Moderato №18 72

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ec
Tuba
T-eni
T-ro
P-ti
Cassa
2 Tari

**("Şikəstəyi-fars" üstündə) Xan Ələm Zəngidon fərar cəlməmiş,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar.
Bela getmiş atasıyla anası,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar.

Moderato 72

V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne
Tuba
T-ni
T-ro
P-ni
Cassa
2 Tari
Karam
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

**Dördü Karam bu eşq ilə bışmışdır,
Sevda ilə bu sarından keçmişdir,
Öbil, keşş qaçıb, burdan geılmışdır,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar.

№19
Moderato

73

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne
Tuba
T-ni
T-ro
P-ni
Cassa
2 Tari
Karam
Coro
V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

1. Qa-ra ke - şiş, Qa-ra ke - şiş Fə - rar et miş Zən - gi - dan,
2. Yo - lun sa - nin, yol-un sa - nin yum - rul - suna, ay ke - şiş.

Moderato

73

plaz.

77

1. 2.

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-iii

4 C-mi

2 T-be

3 T-nc
c
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Karam

Coro

77

1. 2.

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

f

Solo

f *espress.*

qəm, a - şı - qəm. Gə - rək - dir ol - sun mən - də a - hü dər - dü qəm. qəm.

№20

Andante

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-iii

4 C-mi

2 T-be

3 T-nc
c
Tuba

T-ni

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Karam

Coro

Andante

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

f

allegro

“Orta segah” ifa olunur*

Kərəm – Sən ey sərv ağacı, xəbər ver, görüm,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?
Eşit gəl, eşit, ver mənə cavabın,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

“Mübərriqə” ifa olunur*

Doğru söyləməzsən, qəddin əyilsin,
Dilərəm mövladan, belin bükülsün.
Çürüsün yarpağın, şaxın qurusun,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

Andante

№21

The musical score is arranged in a standard orchestral format. It includes staves for Piccolo, 2 Flutes, 2 Oboes, 2 Clarinets, 2 Bassoons, 4 Cornets, 2 Trumpets, 3 Trombones, Tuba, Trombones, Trumpets, Cymbals, 2 Tambourines, Karim, and Coro. The score is written in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked 'Andante'. The score is divided into two sections: 'Orta segah' and 'Mübərriqə'. The 'Orta segah' section features a melodic line for the Karim and Coro, with accompaniment from the woodwinds and strings. The 'Mübərriqə' section features a more rhythmic and melodic line for the Karim and Coro, with accompaniment from the woodwinds and strings. The score is written in a clear and legible style, with dynamic markings and articulation symbols.

“Şur” ifa olunur*

Şah – Bəsdir, oğlum, bu qədər ahu-nəva, bəsdir. Mən bu saat hər yərə adam göndərib Qara Keşişi tapdıraram.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

Allegretto

78

Woodwind and brass section score including Piccolo, Flute 1 and 2, Oboe, Clarinet 1 and 2, Bassoon, Trumpet 1-4, Trombone 1-2, Tuba, and Snare Drum. The score is in 3/4 time and G major.

**("Şur" üstündə) Yəni bir sevdadır göldü başıma,
Gəlin halallaşsaq, mən gedər oldum.
Gəlib, ya gəlməyib siz tapdıram,
Gəlin halallaşsaq, mən gedər oldum.

Allegretto

78

String and keyboard section score including Violin I and II, Viola, Cello, and Bass. The score is in 3/4 time and G major.

Pucc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-tn.
 4 C-tn.
 2 T-be.
 3 T-nc.
 Tuba
 T-tn.
 T-tn.
 P-tn.
 Catta.
 2 Tari.
 Karam
 V-ni I.
 V-ni II.
 V-cl.
 Celli.
 Bassi.

****Örâyimda yanar bunca ataşlar,
 Yar alından yeno yaralar işlar,
 Güllüb oynadıgım qızlar, qardaşlar,
 Golin halallaşaq, mən gedər oldum.**

79

Pucc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-tn.
 4 C-tn.
 2 T-be.
 3 T-nc.
 Tuba
 T-tn.
 T-tn.
 P-tn.
 Catta.
 2 Tari.
 Karam
 V-ni I.
 V-ni II.
 V-cl.
 Celli.
 Bassi.

****Duz - çörək yedim qohum qardaşlar,
 Nadir bu işlərin etdiy işlar?
 Görümdən axıtdı qan ilə yaşlar,
 Golin halallaşaq, mən gedər oldum.**

79

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-m.
4 C-m.
2 T-be.
3 T-ne
Tuba
T-m.
T-ro.
P-m.
Cassa.
2 Tan.
Sab
V-ni I
V-ni II
V-la.
Celli
Bassi

**Oğlum, bu nə sözdür danışsən, danışsən?
Eşq oduna bunca alışsən, alışsən?
Tersə qızna aşiq olub bunca uyursan
Mən tək qocanı didəsi giryən qoyursan
Öləm, oğlum, bu sərət kimə qalsın?
Kim şahliq edib dövletin əhvələna qalsın?

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-m.
4 C-m.
2 T-be.
3 T-ne
Tuba
T-m.
T-ro.
P-m.
Cassa.
2 Tan.
Karam
V-ni I
V-ni II
V-la.
Celli
Bassi

**Məndən, ata, padşahliq umma, umma,
Mən aşiq gəl gözü yaşlı qoyma.
Haqq aşiq olmasam bunca, bil,
Qoy yarımı axtarım, tapım, bil.

Moderato

80

Picc. *f*

2 Fl. *f*

2 Ob. *f*

2 Cl. *f*

2 F.m. *f*

4 C.m. *mf*

2 T-bo. *mf*

3 T-on. & Tuba *mf*

T.m. *mf*

T.ro. *mf*

P.ti. *mf*

Cassa *mf*

S. *mf*

A. *mf*

T. *mf*

B. *mf*

2 Tari. *mf*

div.

Moderato

V-ni I *f* *pizz.* *arco* *ff* *pizz.*

V-ni II *f* *pizz.* *arco* *ff* *pizz.*

V-la *f* *pizz.* *arco* *ff* *pizz.*

Celli *f* *pizz.* *arco* *ff* *pizz.*

Bassi *f* *pizz.* *arco* *ff* *pizz.*

I-zin ve-rin get-sin, şa-him, bu Ka-ram

81

82

Picc. *p*

2 Fl. *p*

2 Ob. *p*

2 Cl. *p*

2 F.m. *p*

4 C.m. *p*

2 T-bo. *p*

3 T-on. & Tuba *p*

T.m. *p*

T.ro. *p*

P.ti. *p*

Cassa *p*

S. *p*

A. *p*

T. *p*

B. *p*

2 Tari. *p*

arco div.

81 *arco* *pizz.* **82** *arco div.*

V-ni I *p* *arco* *pizz.* *arco div.*

V-ni II *p* *arco* *pizz.* *arco div.*

V-la *p* *arco* *pizz.* *arco div.*

Celli *p* *arco* *pizz.* *arco div.*

Bassi *p* *arco* *pizz.* *arco div.*

Get-sin ya-rin tap-sin, al-sin o ma-ram Sa-nin oğ-lun şa-him, şa-him

1. 2.

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-m

4 Cm

2 T-be

3 T-or
e
Tuba

T-m

T-ro

P-m

Cassa

S.

A.

T.
həq-dən a - şiq - dir a - şiq - dir a - şiq - dir. dir.

B.
həq - dən a - şiq a - şiq a - şiq - dir. dir.

2 Tari

V-ni I
un. 1. pizz. 2.

V-ni II
un. pizz.

V-le
un. pizz.

Celli
un. pizz.

Bassi
un. pizz.

attacca

Allegretto

№24

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-m

4 Cm

2 T-be

3 T-or
e
Tuba

T-m

T-ro

P-m

Cassa

2 Tari

V-ni I
f

V-ni II
f

V-le

Celli
pizz.

Bassi
pizz.

Allegretto

83

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ni

4 Cm.

2 T-ba

3 T-ni
e
Tuba

T-ni

T-ni

P-ni

Cassa

Karam

**("Bayatı-Qacar" üstünde) Qəm-qənavət bu gün başa düzüldü,
Ağla, atam, ayrılığın gündür.
Büzə şüurat qürbət eldə verildi,
Ağla, atam, ayrılığın gündür.

2 T-ni

83

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

84

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ni

4 Cm.

2 T-ba

3 T-ni
e
Tuba

T-ni

T-ni

P-ni

Cassa

2 T-ni

Karam

**Məni kül eylədi elim diləri,
Bundan belə gözələməyin yolları,
Vərəyım, qazayım qürbət elləri,
Ağla, atam, ayrılığın gündür.

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

Picc
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fag.
 4 Cor.
 2 T-ba.
 3 T-m.
 Tuba
 T-m.
 T-m.
 P-m.
 Cassa

Karım
 **("Şikasteyi-fars" üstünde) Mani, ata, halal eylə, gedirəm,
 Bir tənbehdir öz-ürümə edirəm,
 Oslıdın başqa özgani nedirəm?
 Ağla, atam, ayrılıqın günüdür.

2 T-pn.
 V-ni I.
 V-ni II.
 V-la.
 Cello
 Bass

85

Picc
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fag.
 4 Cor.
 2 T-ba.
 3 T-m.
 Tuba
 T-m.
 T-m.
 P-m.
 Cassa

2 T-pn.
 V-ni I.
 V-ni II.
 V-la.
 Cello
 Bass

III PƏRDƏ IV ŞƏKİL

№25

Antrakt

Bir çöldə vəqə olur, çöldə ora-bura yollar vardır.

Sol tərəfdə meşədir, sağ tərəf dağlıqdır. Səhnədə Kərəmlə Sofi dayanıbdır. Musiqi çalınır

Allegro

130

131

a tempo

132

Allegretto **№26** **86**

Allegretto **86**

133

Pic.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-m.
 4 C-m.
 2 T-be.
 3 T-ne & Tuba
 T-m.
 T-tn.
 P-m.
 Cava.
 2 Tan.
Karam
 V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Cello
 Bass

**Düşmüşüm yanı izine,
 Qurban olum onun qura görünsü.
 Çatmışam max çöllere dizana,
 Düzlar, xan Öslimi gördünümü?

Moderato **88** *Bir dasta yoldan ötan, keçərkən bunları görüb dayanır.*

Pic.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-m.
 4 C-m.
 2 T-be.
 3 T-ne & Tuba
 T-m.
 T-tn.
 P-m.
 Cava.
 S.
 A.
 T.
 B.

1. Na, go - sız bu - ra - da Na - dir na - dir na - dir sız
 2. So - bb, na dir bu a - ha E - dir e - dir e - dir sız

Moderato **88**

2 Tan.
 V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Cello
 Bass

Picc

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-mi

4 C-mi

2 T-bo

3 T-on
e
Tuba

T-en

Tam

P-mi

Casa

S.

A.

T.

B.

2 Trn

V-mi I

V-mi II

V-la

Celi

Basi

89

No-ra -yo- dir sa- fir - iz Ge- dir ge- dir ge- dir - siz Ge- dir ge- dir ge- dir - siz.
No-ra -yo- dir sa- fir - iz Ge- dir ge- dir ge- dir - siz Ge- dir ge- dir ge- dir - siz.

(Dialog nitq ilə söylənilir)

So fi – Ay qardaşlar, bu oğlan haqq aşiqi Kərəmdir. Neçə zamandır ki, Qara Keşiş qızı Əsli xana aşiqdir, amma Qara Keşiş öz qızını götürüb qaçıbdir. İndi Kərəm yarını axtara-axtara neçə-neçə vilayətlər keçib gəlib bu yerə çatıbdı. Hərgah siz Qara Keşişin qaçmağını bilirsinizsə, bizə xəbər verin.

Sakinlərdən biri – Ey aşiq, sənin yarının haraya qaçındığını bilirik. Hərgah bizim üçün bir türkü oxusan, sənə xəbər verərik.

Allegretto

90

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fm.
4 Cm.
2 T-b.
3 T-
c
Tuba
T-
T-
P-
Cassa
S.
A.
T.
B.
2 T-
Karam

**("Bayan-Qacar" üstündə) Hey... ağalar, yarımı qçırdım,
Baylar, xan Əsilim görülmümü?
Bülbülü səxdən uçurdum,
Baylar, xan Əsilim görülmümü?

Allegretto

90

V-
i I
V-
i II
V-
cl
Celli
Bassi

91

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fm.
4 Cm.
2 T-b.
3 T-
c
Tuba
T-
T-
P-
Cassa
S.
A.
T.
B.
2 T-
Karam

**Obaları oymaq-oymaq,
Olmaz imiş yardım doymaq.
Ağrı sūd, dodağı qaymaq.
Baylar, xan Əsilim görülmümü?!

Karam

91

V-
i I
V-
i II
V-
cl
Celli
Bassi

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-nt.

4 C-nt.

2 T-bc.

3 T-nt.
Tuba

T-nt.

T-rt.

P-rt.

Cassa.

S.

A.

T.

B.

2 Tari.

Karım

V-ni I.

V-ni II.

V-la.

Celli.

Basi.

**Mən Karımam, dişib çöla gəzərim.
Yarımı tapşam, üst-başımı bəzərim.
Mən cür cəfa etsə, mininə dözərim.
Bəylər, xan Əslimi gördümmü, hey?!

(Dialog nitq ilə söylənilir)

Yol ötənlər – Doğrudan da sən haqq aşiqi imişsən, Aşiq, sənün yarın atası ilə bərabər buradan keçib Hələb şəhərinə qaçıblar. Amma, ey aşiq, sən gəl burax Əslini, qal bizim ellərdə. Bizdə Əslidən də gözəl qızlar var.

Kərəm – Ay qardaşlar! Mən İsfahan padşahının oğluyam. Hərgah bir yerdə qalıb rahat olmaq istəsəydim, padşah sarayında qalıb şahliq edərdim. Mən haqq aşiqiyəm, yarımın əl çəkə bilmərəm.

Bu halda bir dəstə qız gəlir, qızlardan biri oynayıb, qalanları oxuyurlar.

Andante

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-ml
 4 C-m
 2 T-bc
 3 T-nc
 e Tubu
 T-ml
 T-rc
 P-ml
 P-rr
 Cassa
 S.
 A.
 T.
 B.
 2 Tari
 Andante
 V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Celli
 Bassi

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-ml
 4 C-m
 2 T-bc
 3 T-nc
 e Tubu
 T-ml
 T-rc
 P-ml
 P-rr
 Cassa
 S.
 A.
 T.
 B.
 2 Tari
 V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Celli
 Bassi

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fm.

4 Cm.

2 T-be.

3 T-be
Tuba

T-m.

T-ro.

P-m.

Cassa.

S.

A.

T.

B.

2 Tam.

V-ni I.

V-ni II.

V-la.

Celli.

Bassi.

1. Gü-lü sün bül-lər A-çı-lib bağ-da, a-çı-lib
2. Ha-mi bül bül-lər O-xu-yur bağ-da, o-xu-yur

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fm.

4 C-m.

2 T-be.

3 T-be
Tuba

T-m.

T-ro.

P-m.

Cassa.

S.

A.

T.

B.

2 Tam.

V-ni I.

V-ni II.

V-la.

Celli.

Bassi.

bağ-da, Gü-lü sün bül-lər, a-çı-lib bağ-da, Gü-lü sün bül-lər.
bağ-da, Ha-mi bül bül-lər, o-xu-yur bağ-da, Ha-mi bül bül-lər.

94

Allegro

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-iii
 4 Cor.
 2 T-bo
 3 T-iii
 Tuba
 T-iii
 T-ii
 P-iii
 Cassa
 S.
 A.
 T.
 B.
 2 Tan.

94

Allegro

V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Cello
 Bassi

95 Andante

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-iii
 4 Cor.
 2 T-bo
 3 T-iii
 Tuba
 T-iii
 T-ii
 P-iii
 Cassa
 S.
 A.
 T.
 B.
 2 Tan.

1. Dü sü-lub qız-lar a-la-la ve-rin a-la-la ve-rin dü-zü-lün qız-lar
 2. Gö-rä-siz qız-lar ne-çä bay-ram-lar ne-çä bay-ram-lar gö-rä-siz qız-lar

95 Andante

V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Cello
 Bassi

Allegro

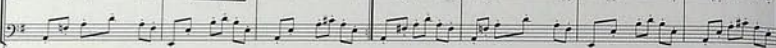
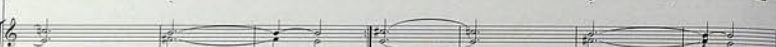

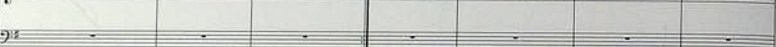

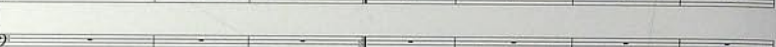
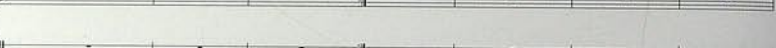

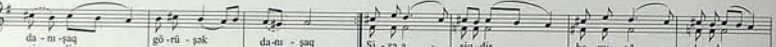
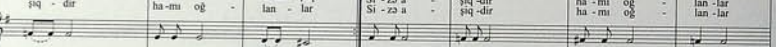
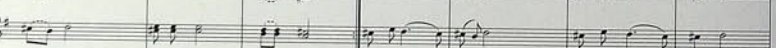
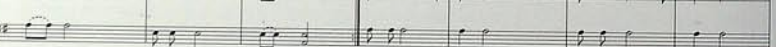

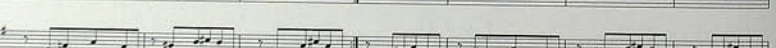
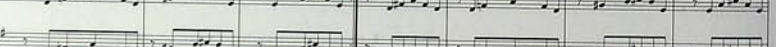

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fm.
 4 Cor.
 2 T-bc.
 3 T-ne
 Tuba
 T-m.
 T-m.
 P-m.
 Cassa.
 S.
 A.
 T.
 B.
 2 Tarn.
 V-ni I.
 V-ni II.
 V-la.
 Celi.
 Bassi.

ne çə bay ram-lar gö-rə - siz qız -lar
 ne çə bay ram-lar gö-rə - siz qız -lar
 qız -lar.

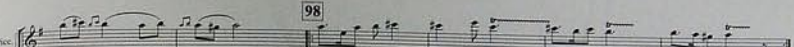
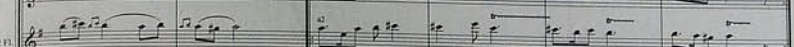
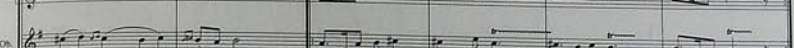
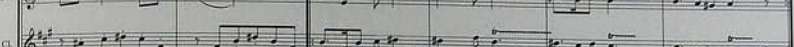

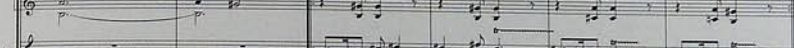

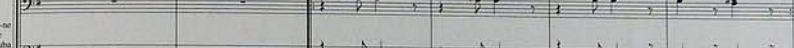

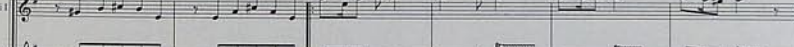

Allegro

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fm.
 4 Cor.
 2 T-bc.
 3 T-ne
 Tuba
 T-m.
 T-m.
 P-m.
 Cassa.
 S.
 A.
 T.
 B.
 2 Tarn.
 V-ni I.
 V-ni II.
 V-la.
 Celi.
 Bassi.

1. Yi - gi - şin qız -lar Ha - mi oğ - lan -lar Gü - lü - şüb
 2. Gü - la - bən - zər - siz Ha - mi - niz qız -lar Sı - z a -

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fm.
 4 Cor.
 2 Tr.
 3 Tr.
 Tuba
 T.
 T.
 P.
 P.
 Cassa
 S.
 A.
 T.
 B.
 2 Tr.
 V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Celli
 Bassi

da - mi - saq gö - rü - şak da - ni - saq Si - zo a - şiq - dir ha - mi oğ - lan - lar
 şiq - dir ha - mi oğ - lan - lar Si - zo a - şiq - dir ha - mi oğ - lan - lar

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fm.
 4 Cor.
 2 Tr.
 3 Tr.
 Tuba
 T.
 T.
 P.
 P.
 Cassa
 S.
 A.
 T.
 B.
 2 Tr.
 V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Celli
 Bassi

98
 gö - rü - şak da - ni - saq
 ha - mi oğ - lan - lar

98
meno
br

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-mi
 4 C-mi
 2 T-be
 3 T-on
 e Tuba
 T-mi
 T-ro
 P-mi
 Cassa
 S.
 A.
 T.
 B.
 2 Tari
 V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Celli
 Bassi

attaca

Allegretto

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-mi
 4 C-mi
 2 T-be
 3 T-on
 e Tuba
 T-mi
 T-ro
 P-mi
 Cassa
 S.
 A.
 T.
 B.
 2 Tari
 V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Celli
 Bassi

Allegretto

Picc. *Solo*

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ni

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

S.

A.

T.

B.

2 Tari

**("Şikasteyi-fars" üstünde) Man Karamem, düşüb çöla gazarem,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?
Bir dayanmı sizdən onu sorayım,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?

Karam

V-ni I *pizz.*

V-ni II

V-le *arco*

Celli

Bassi

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ni

4 C-ni

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

S.

A.

T.

B.

2 Tari

Karam

**Mənim yurdum dağlar ilə daş olub,
Məhəbbət sirtı hər kəmə fış olub,
Ağlamaqdan yerim-yurdum yaş olub,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?

V-ni I *pizz.*

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

Moderato

100

Picc. *f*

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-in

4 C-ni

2 T-be

3 T-on
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

S.

A.

T.

B.

2 Tari

f

1 Dörd - li Kə - rəm sən i - tir - din Əs -
2 Haqq - dan a - şiq - sən çək es - qin ə -

Moderato

100

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

f

101

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-in

4 C-ni

2 T-be

3 T-on
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

S.

A.

T.

B.

2 Tari

f

1. 2.

8

- li - ni Get tap get tap ya - rın i - tir - din Əs - li - ni. li - ni.
za - bın Get tap get tap ya - rın i - tir - din Əs - li - ni. li - ni.

101

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

f

Allegretto

№32

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-iii

4 C-m

2 T-be

3 T-nc
e
Tuba

T-m

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

Allegretto

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-iii

4 C-m

2 T-be

3 T-nc
e
Tuba

T-m

T-ro

P-ti

Cassa

2 Tari

**("Şikasteyi-fars" üstünde) Özürümdan çıxdım, üç oldu yolum,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?
Gecə-gündüz çağırırım mövlanı,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?

Koram

102

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

Karam

**Sofı qardaş, necə olur halımız?
İsfahan gəbridir bizim elimiz.
Bülbulü getdi, moshzam qaldı şüalümüz,
Mən bu yolun hankısına gedeyim?

attacca

Andante №33

Andante

Bu halda Şeyx Nurani vaqe olur və üzünü Kərəmgilə tutub, oxuyur.

“Humayun” ifa olunur*

Şeyx Nurani – Eşqə giriftar olanı
Zarü pərişan gördüm.
Cəng edib, can alanı
Qanına qəltan gördüm.
Atəşi-eşqə düşəni
Çəki-giriban gördüm.

“Tərkib” ifa olunur*

Hicr oduna yananı
Qəlbini büryan gördüm.

(Dialog nitq ilə söylənilir)

Şeyx – Ey qəriblər, siz haraya getmək istəyirsiniz?

Sofi – Ey Şeyx, biz Hələb şəhərinə getmək istəyirik.

Şeyx – Elə isə bax, budur Hələbin yolu.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

№34

Allegretto

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 CL.
2 F-ii
4 C-ii
2 T-be
3 T-me
c
Tuba
T-ni
T-ro
P-ti
Cassa
2 Tari

Allegretto

V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassi

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne
Tuba
T-tri
T-ro
P-ni
Cassa
2 Tari

**("Qarabağ sikkəsi" üstündə)
Sükr eyla, Sofi, vudaya
Halab şəhri, Halab şəhri.
Qalxız olini duaya,
Yetişdik Halab şəhrinə

**Qalxız olini duaya (2 dəfə)
Halab şəhri, Halab şəhri

V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassu

103 pizz.

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ni
4 C-ni
2 T-be
3 T-ne
Tuba
T-tri
T-ro
P-ni
Cassa
2 Tari

V-ni I
V-ni II
V-le
Celli
Bassu

104 arco

IV PƏRDƏ V ŞƏKİL

№35
Antrakt

Andante

Musical score for the first system of the interlude, measures 1-8. The score includes staves for Piccolo, 2 Flutes, 2 Oboes, 2 Clarinets, 2 Bassoons, 4 Cornets, 2 Trumpets, 3 Trombones/Tuba, and 2 Trombones. The tempo is marked 'Andante'.

Andante

Musical score for the second system of the interlude, measures 9-16. The score includes staves for Violin I, Violin II, Viola, Cello, and Bass. The tempo is marked 'Andante'. Dynamics include *p* and *mp*.

Musical score for the first system of the main piece, measures 105-112. The score includes staves for Piccolo, 2 Flutes, 2 Oboes, 2 Clarinets, 2 Bassoons, 4 Cornets, 2 Trumpets, 3 Trombones/Tuba, and 2 Trombones. Measure numbers 105 and 106 are indicated. Dynamics include *mf* and *f*.

Musical score for the second system of the main piece, measures 113-120. The score includes staves for Violin I, Violin II, Viola, Cello, and Bass. Measure numbers 105 and 106 are indicated. Dynamics include *f*.

Picc

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-tn

4 C-ni

2 T-be

3 T-nc
4 Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

Picc

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-tn

4 C-ni

2 T-be

3 T-nc
4 Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 Tari

V-ni I

V-ni II

V-le

Celli

Bassi

Pərdə açılır

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-rti

4 C-rti

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 Tari

109

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

Hələb şəhərinin bazarında vəqə olur. Axsəm çağdır, sağ tərəfdə sair evlər var.
Sol tərəfdə Qara Keçis və Əsli olan ikimərtəbə və eyvanlı ev vardır.
Ortada çeşmə qurulub, altı nəfər qız su doldurmaqla məşğuldurlar.
Evlərin içindən işiq gəlir. Qızlar su doldururlar və oxuyurlar.

110 Andante

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-rti

4 C-rti

2 T-be

3 T-ne
e
Tuba

T-ni

T-ro

P-ni

Cassa

2 Tari

110 Andante

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

174

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ss.
4 C-ai.
2 T-be.
3 T-ne
Tuba
T-ri.
T-ru.
P-ru.
Cassa.
2 Tan.
V-ni I
V-ni II
V-la.
Celli.
Bassi.

175

111 112

Picc.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 F-ss.
4 C-ai.
2 T-be.
3 T-ne
Tuba
T-ri.
T-ru.
T-ru.
Cassa.
S
A
T
B
2 Tan.
V-ni I
V-ni II
V-la.
Celli.
Bassi.

1. Ax - şam ol - du, hey Şam - lar yan - di.
2. Ax şam ol - du, hey O - ba yat - di.
Ax - şam

113

1. 2.

Tez ol, tez ol qız - lar qa - ran - lıq dam - dı. di. Hər kim is - tər kim
 Qa ran - lıq çök - dü ay da həm bat - dı. di. Ar - vad o - la nın

İs - tər kim
 Ar - vad

113

114

1. 2.

dər - di az ol - sun. Get - mə - sin o - ra ev - də tək qal - sın. sını.
 dər - di cox o - lur. Am - ma qız - la - rın heç dər - di yox - du. du.

114

Bu halda Karam ibn Sofi sağ tərəfdən nümayən olurlar, qızlar onları görüb qorxan kimi olurlar.

115

Allegro

Allegro

(Dialog nitq ilə söylənilir)

Qızlardan biri – Siz kimsiniz və bizlərdən nə istəyirsiniz?

Sofi – Ey gözəl qızlar, sizin bu şəhərə bir keşiş gəlib, öz qızı ilə
olur, söyləyin bizə, Allah eşqinə, o keşiş harda qalır?

Qızlardan biri – O qızın adı nədir?

Kərəm – Qızın adı xan Əsli.

Qızlardan biri – Bildim hansı keşişdi, bax, o keşiş bu evdə olur, bu evdə.

№37

Allegretto

Fl.

Cl.

Ob.

Cb.

T

Tb.

Tuba

Tim

Tm

Cym

Karam

V. m. I

V. m. II

V. s.

Cel.

Bass

**("Şikasteyi-fars" ümüdü) Gəzib-gəzib şahbərli, kəndləri,
Axır gəlib sənə yetmişdim, Əsli!
Umudmuşam cəfalrı, dədləri,
Axır gəlib sənə yetmişdim, Əsli!

*Bu halda eyvana açılan qapılar taybatay açılıb,
Əsli hövlnak bir surətdə eyvana çıxır və aşağı baxıb deyir:*

(Dialoq nitq ilə söylənilir)

Əsli – Kərəm!

Kərəm – Əsli!

Moderato

№38

The musical score is for a symphony orchestra and vocal soloists. It is in 3/4 time and G major. The tempo is Moderato. The score includes parts for Flute (Fl.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Fag.), Trumpet (Tromb.), Trombone (Trombon), Tuba, Timpani (Timp.), Violin I (Vn I), Violin II (Vn II), Viola, Cello, and Double Bass (Bass). The vocal soloists are Soprano (Soprano), Tenor (Tenor), and Bass (Bass). The score is divided into two systems. The first system includes the woodwinds, brass, and vocal soloists. The second system includes the strings and vocal soloists. The vocal soloists have a dialogue in Azerbaijani. The score is written in a standard musical notation with various dynamics and articulation marks.

117

Pnc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-mi

4 C-cl

2 T-ob

3 T-nc
Tuba

T-m

T-nc

T-nc

Casa

2 T-nc

Karam

V-ni I

V-ni II

V-la

Cello

Bass

117

*(“Qarabağ şikastəsi” üstündə) Gəzib-gəzib səhərləri, kəndləri,
Axır gəlib sənə yetirdim Qəli!
Unutmuşam cəfaləri, dövləti,
Axır gəlib sənə yetirdim, Qəli!

118

Pnc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-mi

4 C-cl

2 T-ob
al one and

3 T-nc
Tuba

T-m

T-nc

T-nc

Casa

2 T-nc

Qəli

V-ni I

V-ni II

V-la

Cello

Bass

118

**Dustaq kimi gəlib bu evdə,
Söylər idim: Karam, Karam, Karam, gal!
Bilməz idim qara nədi bu dərddə,
Söylər idim: Karam, Karam, Karam, gal!

119

Pec.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ml

4 Cm

2 T-ob

3 T-ese
Tuba

T-ml

T-oro

T-oro

Casa

2 Tan

Koram

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bass

**Ağlar gonyub ata ile anama,
İncitmişim her bir canı yanama.
Ölmüşüm Mecnuna ve Sarama,
Ayar galib sana yetişdim, çalı!

119

120

Pec.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ml

4 Cm

2 T-ob

3 T-ese
Tuba

T-ml

T-oro

T-oro

Casa

2 Tan

Öal

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bass

**("Oray" üsriñde) Keşij baham beğlayıbdı her yanı,
Yanmaz imiş onun mana beç canı.
Gürüm gürümür bu işiñ dünyanı,
Çıx gal beri, Koram, Koram, Koram, gal!

120

Fl.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fag.

4 Cor.

2 Tbn.

3 Tr.

Tuba

Trn

Tbn

Tbn

Cello

2 Trn

Kərəm

V-i I

V-i II

V-la

Cello

Bass

**Səh oğluyam, dənizmişəm mən gədəyə,
Çix gəl həri, verək sada- sadaya,
Dərli Kərəm desin jükür Xudaya,
Axır gəlib, sənə yetişdim, Əhli!

Əsli ipək nərdivanı aşağı atır, Kərəm nərdivana çıxıb, Əsli dəxi eyvandan bədənini aşağı sallayıb, ikisi bir-biri ilə görüşməkdə ikən Qara Keşiş bazardan qayıdır və əhvalatı bu halda görüb qışqırır.

(Dialog nitq ilə söylənilir)

Qara Keşiş – Ay haray!.. Evimə oğru gəlibdir, ay haray!.. Yığılın buraya!

(Bu qışqırığa iki nəfər zəbtiiyyə gəlib Kərəmi və Sofini tuturlar, camaat dəxi evlərindən bayıra çıxıb, əllərində fanus olaraq bu əhvalatı görürlər.)

Tanıdım, odur. Padşahın oğlu Əhməd Mirzədir... Yənə də gəlib mənə tapdı.

(Bu halda Hələb paşası daxil olur, yanında iki nəfər zəbtiiyyə.)

Paşa – Bu nə yığıncaqdı burda? Nə olubdu? Geri çəkilin.

Qara Keşiş – Paşam, bu iki şəxs mənim evimi yarmaq istərkən gəlib üstünə çıxmışam.

Paşa – Nakəslər! Bu şəhəri sahibsizmi zənn etdiniz? Nə cürət edib quldurluğa gəlersiniz?
Aparın bunları həbs edin!

Kərəm – Paşam, izin ver, bir neçə kəlmə sözüüm var.

Paşa – Nə sözdür, de görək.

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-ii
 4 C-m
 2 T-be
 3 T-ne
 Tuba
 T-m
 T-m
 T-ne
 Cassa
 2 T-pi

Moderato

V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Cello
 Bassi

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-ii
 4 C-m
 2 T-be
 3 T-ne
 Tuba
 T-m
 T-m
 T-ne
 Cassa
 2 T-pi

**("Şikastey-fars" üstündə) Yazıq ömrüm qarış eldə keçirdim,
 Heç əhvalem bildirmən yox, bilim yox.
 Girdi fərsət, sıld kəmə açdırdım,
 Qorub qaldım, güldürən yox, gülən yox.

Karam

V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Cello
 Bassi

194

122

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ni

4 Cm.

2 T-br.

3 T-nr
&
Tuba

T-ni

T-ni

T-ni

Casa

2 T-ni

Karam

**("Bayan-Qacar" üstündə) Əlindən aldirdim nazlı sonam,
Tərk eylədim atamı, həm anamı.
Döy-döyə göngüyü endim sazamı.
Xanəxər alıb dəldirən yox, dələn yox.

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

195

122

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 F-ni

4 Cm.

2 T-br.

3 T-nr
&
Tuba

T-ni

T-ni

T-ni

Casa

2 T-ni

Karam

**Mən Kərəməm, ah çoxdı, ağlarım,
Dərd bilənün ürəyini dağlarım.
Kimi deyib, kimi ümid bağlarım.
Göz yaşımı sildirən yox, silən yox.
(niqə ilə) İndi boyur, məni aparıb həbs eşiklər.

V-ni I

V-ni II

V-la

Celli

Bassi

123 Allegro

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fag.
 4 Corn.
 2 Trbn.
 3 Tim.
 Tuba
 Tmp.
 Tm.
 Tm.
 Tm.
 Cassa
 2 Tm.
 42

123 Allegro

Viol. I.
 Viol. II.
 Vcl.
 Cello
 Bassi

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fag.
 4 Corn.
 2 Trbn.
 3 Tim.
 Tuba
 Tmp.
 Tm.
 Tm.
 Tm.
 Cassa
 2 Tm.
 42

Viol. I.
 Viol. II.
 Vcl.
 Cello
 Bassi

VI ŞAKIL

№40

*Halâb paşasının imarâtında vâqe olur. Paşa bir taxt üzerinde aylaşib, meyruş gəlryan çäkir.
Onun qabağında bir neçs qız oynayıv. Bir qaldırdan sonra nöker daxil olur, qızlar oyunu kasıb, bir kınarda dayanırlar.*

Allegretto

124

Musical score for measures 124-125. The score is in 2/4 time and features a variety of instruments. The percussion part includes a snare drum and a bass drum. The woodwind section consists of two flutes, two oboes, two clarinets, and two bassoons. The brass section includes two trumpets, two trombones, and two horns. The string section includes two violins, two violas, two cellos, and two basses. The tempo is marked 'Allegretto'.

Musical score for measures 125-126. The score continues from the previous page and features the same instrumentation. The tempo is marked 'Allegretto'. The score includes dynamic markings such as 'mf' and 'f'. The percussion part includes a snare drum and a bass drum. The woodwind section consists of two flutes, two oboes, two clarinets, and two bassoons. The brass section includes two trumpets, two trombones, and two horns. The string section includes two violins, two violas, two cellos, and two basses.

Musical score for page 127, measures 127-131. The score includes parts for Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Fag.), Trumpet (Tromp.), Trombone (Tromb.), Tuba (Tuba), Snare Drum (Trom.), Cymbal (Cassa), Horn (Corno), Percussion (Perc.), Violin I (V-ni I), Violin II (V-ni II), Viola (V-la), Cello (Celi), and Bass (Bassi). The music is in 4/4 time and features various woodwind and string textures.

Musical score for page 128 and 129, measures 128-131. The score includes parts for Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet (Cl.), Bassoon (Fag.), Trumpet (Tromp.), Trombone (Tromb.), Tuba (Tuba), Snare Drum (Trom.), Cymbal (Cassa), Horn (Corno), Percussion (Perc.), Violin I (V-ni I), Violin II (V-ni II), Viola (V-la), Cello (Celi), and Bass (Bassi). The music is in 4/4 time and features various woodwind and string textures.

130

Picc. Piccolo

2 Fl. Flute

2 Ob. Oboe

2 Cl. Clarinet

2 Fag. Bassoon

4 Cor. Cor Anglais

2 Trbn. Trumpet

3 Trom. Trombone

Tuba

Tam. Tam-tam

Timp. Timpani

Casa. Cymbal

2 Tbn. Trombone

Vcll. Violin

Vcll. Violin

Vcll. Violin

Cello

Bassi

131

Picc. Piccolo

2 Fl. Flute

2 Ob. Oboe

2 Cl. Clarinet

2 Fag. Bassoon

4 Cor. Cor Anglais

2 Trbn. Trumpet

3 Trom. Trombone

Tuba

Tam. Tam-tam

Timp. Timpani

Casa. Cymbal

2 Tbn. Trombone

Vcll. Violin

Vcll. Violin

Vcll. Violin

Cello

Bassi

(Dialog nitq ilə söylənilir)

Nökər – Paşam, bir dəstə camaat hüzurunuza izin istəyir.

Paşa – Burax gəlsinlər.

Camaat və Şeyx Nurani daxil olurlar.

№41

Moderato

132

Picc. *ff*

2 Fl. *ff*

2 Ob. *ff*

2 Cl. *ff*

2 Fm. *ff*

4 Cor. *ff*

2 Tr. I *ff*

3 Tr. II & Tuba *ff*

Tr. III *ff*

Tr. IV *ff*

Tr. V *ff*

Cassa *ff*

ff
Ey Pa - şam, Ey Pa - şam, Kə - rə - mi et a - zad!

2 Tan. *ff*

Moderato

132

Vn. I *ff*

Vn. II *ff*

Vla. *ff*

Cel. *ff*

Bass. *ff*

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fag.
 4 Cor.
 2 T-bo.
 3 Ten.
 Tubo.
 T-en.
 T-ten.
 Cassa.
 Ey Pa - şam, Ey Pa - şam, Kə rə mi et a - zad! a - zad, a - zad et!
 2 Tan.
 V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Celli
 Bassi

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 Fag.
 4 Cor.
 2 T-bo.
 3 Ten.
 Tubo.
 T-en.
 T-ten.
 Cassa.
 A - şiq ol -muş ke - şiq qı - zı - na a - şiq ol -muş ke - şiq qı - zı - na ol a - şiq - dir. dir.
 2 Tan.
 V-ni I
 V-ni II
 V-la
 Celli
 Bassi

Paşa (nitq ilə) – Əmr edirəm, gedib dünənki məhbusu buraya gətirsinlər.

“Osmanlı” ifa olunur*

Şeyx Nurani – Aşiqə etmə əziyyəət, ey paşam,
Aşiqin üstadədir, üstadədir, üstadədir.
İstəsə aşiq əgər öz canını,
Yar üçün qurban edə, amadədir.

* Dirijorun işarəsi ilə iştirakçılar tarın müşayiəti ilə muğam parçalarını ifa edirlər.

135

Perc.
Fl.
Ob.
Cl.
Fag.
T-rn
T-bo
Tuba
T-bo
T-rn
Cello

A - şiq ol - muş ke - şiş qı - zı - na a - şiq ol - muş ke - şiş qı - zı - na ol a - şiq - dir. dir.

135

V-n I
V-n II
V-le
Cello
Bass

Moderato

Picc.
 2 Fl.
 2 Ob.
 2 Cl.
 2 F-ss.
 4 C-ss.
 2 T-b.
 3 T-ss.
 Tuba
 T-ss.
 T-ro.
 T-ss.
 Cassa.
 2 T-ss.
 Moderato
 V-ni I.
 V-ni II.
 V-la.
 Cello.
 Bassi.

Camaat oxuyub gedir. Kərəmi gətirirlər, əllərində zəncir vardır.
 Paşa (nitq ilə) – Ey şaxs! Sən kimşən və nəçisən? Söylə!

136

Flüt

2 Flüt

2 Oboe

2 Clarinet

2 Fagot

4 Corn

2 Trombon

3 Trompete

3 Tuba

Trombon

Trompete

Trombon

Cassa

2 Tartalet

Karım

Vokal I

Vokal II

Violon

Celli

Bass

**"Bıyık-Qıvır" (ürünüm) Mən Kəriməm, İlahəndər elimiz,
Ördək uçdı, vıran qaldı gözlümüz.
Qoy olsun, necə olur halımız,
Qurban olsun yar yolunda canımız.

136

137

Flüt

2 Flüt

2 Oboe

2 Clarinet

2 Fagot

4 Corn

2 Trombon

3 Trompete

3 Tuba

Trombon

Trompete

Trombon

Cassa

2 Tartalet

Karım

Vokal I

Vokal II

Violon

Celli

Bass

**Ayrı düşdüm vətənimdən, elimdən,
Gör kim, nələr çəkdim eşqin ölümdən.
Hər şəhərdə xəbər aldım gələndən,
Halıbladı Əli, mona dedilər.

137

138

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fag.

4 C-cl.

2 Trbn.

1 Trbn.
Tuba

Tam.

Tm.

Tsn.

Casa.

2 Tm.

Karam

Vnl I

Vnl II

Vcl.

Celb.

Bass.

**Dardimi duyanlar cimlo ağıladı,
Baylar tuldu qollarını bağladı,
Urşyimi eşq oduna dağıladı,
Burda mono qulub adı verdilər.

pizz.

ff

138

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fag.

4 C-cl.

2 Trbn.

1 Trbn.
Tuba

Tam.

Tm.

Tsn.

Casa.

2 Tm.

Karam

Vnl I

Vnl II

Vcl.

Celb.

Bass.

**Dardili Karam qoydu başın qızaya,
Yar ile getmedi salvar odaya,
Çox yükürler olsun barı-xudaya,
Kasmedilər ağzımdaki dilimi.

pizz.

ff

(Dialog nitq ilə söylənilir)

Paşa – Ey oğlan! Deməli, sən Qara Keşişin qızına aşiqsən. Adın Kərəm, sənətin aşılıkdir, özün də İsfahan şahının oğlusan, öylədimi?

Kərəm – Öylədir, paşam.

Paşa – Əmr edirəm! Qara Keşiş və qızı buraya gəlsinlər. Açın Kərəmin və dostunun qollarını. Deməli, sən şah oğlusan, özün də şahzadəsən. Çox gözəl, gəl əyləş. Sən gəl bu fikirdən vaz keç, mən sənə bu şəhərdə hansı gözəli desən alaram.

Kərəm – Paşam, bizim vilayətimizdə gözəllər çoxdu. Amma mən ürək sevəni istərəm, başqa məramım yoxdu.

Bu halda Qara Keşiş və Əsli daxil olurlar. Əsli və Kərəm bir-birini görcək bihuş olurlar.

Paşa – Qara Keşiş, bu oğlan quldur deyilmiş, o, sənin qızına aşiqdir. Gəl sən ona rəhm elə, qızını ver ona getsin. Nə qədər dövlət istəsən, sənə verərəm.

Qara Keşiş – Əgər mən dövlət sevən olsaydım, İsfahan padşahının sözünü rədd etməzdim. Mən qızımı və onun namusunu hər şeydən üstün tuturam.

Paşa – Sən bilirsən ki, bu oğlan sənin qızına aşiqdir?

Qara Keşiş – Bilirəm.

Paşa – Onu da bilirsən ki, iki aşiqi mərama yetirmək nə qədər savabdır?

Qara Keşiş – Onu da bilirəm.

Paşa – Bəs onda niyə mane olursan?

Qara Keşiş – Bu, mənim atalığ haqqımdı.

Paşa – Keşiş, sən gəl bu işə razı ol, yoxsa...

Qara Keşiş – Paşam, İran vilayətində mənim hörmətim padşah hörmətinə bərabər idi. Ancaq mən oradan qaçıb, gəlib sənənin kölgəsinə qısıldım. Hərgah sən də məni incitmək istəsən, onda mən başqa bir şəhər hakiminə pənah apararam.

Paşa – Ey aşiq, görürsən ki, mümkün deyil, get özünə başqa yar axtar.

Moderato №43

Paşa
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fg.
4 C. cor.
2 Tr. cor.
3 Tr. cor.
Tuba
T. cor.
T. cor.
Cassa
2 Tr.
Kərəm

Moderato

V. cor. I
V. cor. II
V. cor.
Cello
Basso

**("Şikastəyi-fars" üstündə) Hey ağalar, necə edim,
Mən dönsəm, künül dönməz.
Oşiyadı mənim meylim,
Mən dönsəm, künül dönməz.

Paşa (nitq ilə) – Qoy indi qızın özündən soruşum, əgər qız söyləsə ki, Kərəmə aşiqəm, ona əo getmək istəyirəm, onda gərək Qara Keşişin heç bir sözü olmasın, olarsa mən ona cəza verirərəm. Yaxın gəl, qızım, söylə görüm sən Kərəmə aşiqsən, ona əo getmək istəyirsənmi?

Allegretto №44

The musical score is arranged in several systems. The top system includes parts for Piccolo (Pic.), 2 Flutes (2 Fl.), 2 Oboes (2 Ob.), 2 Clarinets (2 Cl.), 2 Bassoons (2 Fag.), 4 Cor Anglais (4 Cor.), 2 Trumpets (2 T. be), 3 Trombones and Tubas (3 T. me e Tuba), Trombones (T. ba), Trombones (T. ba), and Cans. The middle system contains parts for Violin I (V. ni I), Violin II (V. ni II), Viola (V. la), Cello (Celli), and Bass (Bassi). The bottom system includes parts for 2 Trumpets (2 T. ni) and 2 Trombones (2 T. ba). The score is written in 3/4 time with a key signature of two sharps (F# and C#). The tempo is marked 'Allegretto'. Dynamics include 'f' (forte) and 'pizz.' (pizzicato). The vocal line is in Azerbaijani, with lyrics provided on the left page.

139

139

140

141

142

Pec.

Fl.

Ob.

Cl.

Fag.

4 Cor

2 Fag.

3 Tron
Tuba

Tim

Bül

Caşa

2 Tim

Ödli

Vn I

Vn II

Vla

Clb

Bass

**("Mühürripa" ününü) Karımın mənə, mənə Karımın aşığı,
Ver Karımın mənə, pəşam, rəhm elə.
Hər kimiz aşığıya layıq,
Ver Karımın mənə, pəşam, rəhm elə

143

144

145

146

Pec.

Fl.

Ob.

Cl.

Fag.

4 Cor

2 Fag.

3 Tron
Tuba

Tim

Bül

Caşa

2 Tim

Ödli

Vn I

Vn II

Vla

Clb

Bass

**("Örüg" ününü) Qorxum yerdə keşijü bəbəndən mənəm,
Düza bilməm, tənəz gəlibdir canım.
Mənəm yarım ancaq Karımın, Karım,
Ver Karımın mənə, pəşam, rəhm elə.

Andante

Picc. *f*

2 Fl. *f*

2 Ob. *f*

2 Cl. *f*

2 Fm. *f*

4 C-cl. *ff*

2 T-ba. *ff*

3 T-m. *ff*

Tuba *ff*

T-m. *f*

T-m. *f*

P-m. *f*

Cassa *f*

Choir *[Kryk]*
 Ke - şiy ra - zı ol bu i - şo Ol - mam! ol - mam!

2 Tm. *f*

Andante

V-ni I *f*

V-ni II *f*

V-la *f*

Celi *f*

Bass *f*

Picc. *f*

2 Fl. *f*

2 Ob. *f*

2 Cl. *f*

2 Fm. *f*

4 C-cl. *ff*

2 T-ba. *ff*

3 T-m. *ff*

Tuba *ff*

T-m. *f*

T-m. *f*

P-m. *f*

Cassa *f*

Choir *[Kryk]*
 Ke - şiy ra - zı ol bu i - şo Ra - zı ol! Ra - zı ol! Çe - li - ni ver

2 Tm. *f*

V-ni I *f*

V-ni II *f*

V-la *f*

Celi *f*

Bass *f*

Picc. *f*

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fm.

4 C-m.

2 T-be.

3 T-er.
Tuba

T-m.

T-ru.

F-m.

Cassa

valla bacher

Kritik *Chor*

Ka - ra - ma *Ver - mam!* *ver - mam!* *Ö - li - ni ver* *Ka - ra - ma*

2 Tim.

V-ni I

V-ni II

V-la

Celi

Basi

f

142

Picc.

2 Fl.

2 Ob.

2 Cl.

2 Fm.

4 C-m.

2 T-be.

3 T-er.
Tuba

T-m.

T-ru.

F-m.

Cassa

valla bacher

Past *Kritik* *Past*

Ra - zi oi! *Ra - zi oi!* *Oi - mam!* *Oi - mam!* *Oi - mam!* *Oi - mam!* *Ver!*

2 Tim.

V-ni I

V-ni II

V-la

Celi

Basi

f

143

(Dialog nitq ilə söylənilir)

Qara Keşiş – Ver, ver Əslini Kərəmə. Əgər onlar həqiqi aşiqdirlərsə, görək bu dünyada kam almasınlar.

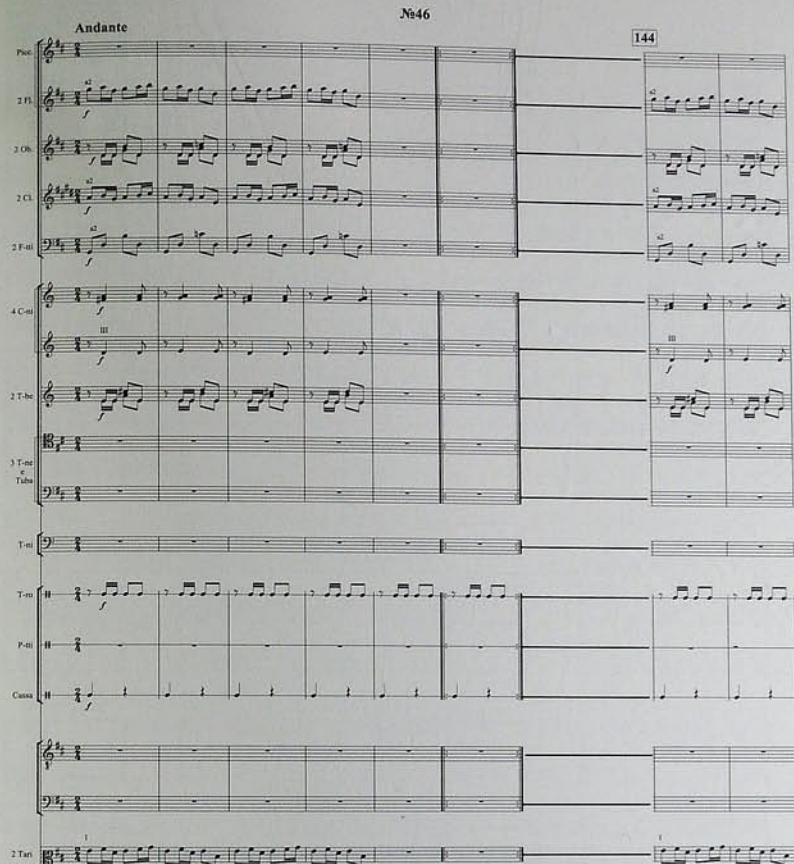
Paşa – Aşiq Kərəm, al, bu da sənin yarım.

Əslə ağlayır, Kərəm hövlnək bir haldadır ki, guya canı odlanı. Əsliyə tərəf əllərini uzadıb oxuyur.

№46

Andante

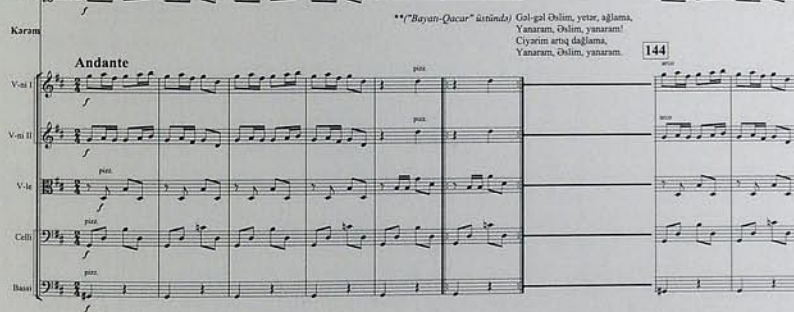
144

2 Pic.
2 Fl.
2 Ob.
2 Cl.
2 Fag.
4 Cor.
2 Tr.
3 Tr.
3 Tr.
2 Ten.
2 Ten.
P-ni
Cass.
2 Ten.
Karam

Andante

144

V-ni I
V-ni II
V-la
Cell.
Bass.

**("Bayan-Qacar" üzündə) Gəl-gəl Əslim, yetər, aqlama,
Yanaram, Əslim, yanaram!
Cuyurım arsız daqlama,
Yanaram, Əslim, yanaram.

2. Fl. I
2. Fl. II
2. Clarinet
2. Bassoon
4. Cornet
2. Trumpet
3. Trumpet & Trombone
Tuba
Trombone
Trombone
Percussion
Percussion
Cassa

**Rahm elo, bir göl halama,
Atay düşübür camma,
Ölünas göl mazarına,
Yanaram, Ölim, yanaram.

**("Oruç" üstünde) Kərəm silyamaz adim,
Oruç dayandı feryadem,
Öldas geldi muradem,
Yanaram, Ölim, yanaram!

Yanaram, yanaram, Ölim, yanaram, hey!

145

Vcl. I
Vcl. II
Vcl. III
Cello
Bass

Kərəm oxuyarkan hər tərəfdən alov çıxıb, odlanıb yanır.
Əsil də alında ki xəncərini çıxarıb, sinəsinə çaxır və yıxılıb ölür.
Bütün məclis əhli mat və məntəl qalıb, kamali-heyratda ikən pərdə yavaş-yavaş enir.

Andante

146

2. Fl. I
2. Fl. II
2. Clarinet
2. Bassoon
4. Cornet
2. Trumpet
3. Trumpet & Trombone
Tuba
Trombone
Trombone
Percussion
Percussion
Cassa

2. Fl. I
2. Fl. II
2. Clarinet
2. Bassoon
4. Cornet
2. Trumpet
3. Trumpet & Trombone
Tuba
Trombone
Trombone
Percussion
Percussion
Cassa

Andante

146

Vcl. I
Vcl. II
Vcl. III
Cello
Bass

Full orchestral score for the opera 'ƏSLİ və KƏRƏM'. The score is written for a large ensemble including woodwinds (Piccolo, Flutes 1 & 2, Oboes 1 & 2, Clarinets 1 & 2, Bassoon, Contrabassoon, Trombones 1-3, Trumpets 1-3, Percussion, Cymbals, Timpani, Violins I & II, Viola, Cello, and Bass). The music is in 2/4 time and features various dynamics such as *ff*, *mf*, and *ffz*. The score is presented on a page with a light beige background.

SON

ƏSLİ və KƏRƏM

A decorative banner with a black background and intricate floral and geometric patterns in gold and white. The title 'ƏSLİ və KƏRƏM' is written in a white, stylized font across the center.

Libretto

İŞTİRAK EDƏNLƏR:

İsfahan padşahi	<i>50 yaşında</i>
Kərəm (Əhməd Mirzə)	<i>onun oğlu, 25 yaşında</i>
Keşiş, padşahın xəzinədarı	<i>50 yaşında</i>
Əsli (Qara Sultan)	<i>onun qızı, 15 yaşında</i>
Sofi, Kərəmin yoldaşı	<i>30 yaşında</i>
5 nəfər əyan	
Hələb paşası	<i>45 yaşında</i>
2 nəfər zəbtiyyə	
Şeyx Nurani	<i>ağsaqqal və ağ geyimli bir şeyx</i>
Səfi	<i>bir qoca kişi</i>
Bəylər, küçə adamları, yol ötən bir dəstə qız və sairə	

BİRİNCİ PƏRDƏ

Zəngidə, padşahın xəzinədarı olan keşiş (Arsen) xanın imarəti həyətidə vəqə olur. Həyət gözəl bir bağcadır ki, içində cürbəcür ağaclar və güllər vardır. Sağ tərəfdə keşişin evi görünür, içəri daxil olmaq üçün qapısı vardır. Sol tərəfdə başı qarlı və dumanlı dağlar görünür. Keşişin qızı (Əsli) bağçada bir sərv ağacının dibində oturubdur. Ətrafda keşiş ilə bərabər qızlar və oğlanlar oynayib gülməkdədirlər. Keşiş qapısının ağzında əyləşib bağçaya tamaşa edir.

Ə s l i (şahnaz)

Qəlbimə bir hiss girmişdir, adı bilməm nədir,
Gah acıdır, gah şirindir, heç dadı bilməm nədir,
Bezmişəm ata-anadan, görməyir heç şey gözüüm,
Bu pərişan halımın heç illətin bilməm özüm.
Görmüşəm mən bir yuxu, ol yuxuda bir novcavan,
Qədd-qamət sərv tək, gözlər qara, qaşlar kaman.
Sarılib incə belimdən, bus edər rüxsarımı,
Söyləyir: sevdim səni, tapdım nəhayət yarımı.

Keşiş, qızlar və oğlanlar Əsliyə tərəf gəlib oxuyurlar.

(M u s i q i: təsnif)

Gülüm, söylə sən görək,
Böylə pərişan neçin?

(M u s i q i)

Gülüm, söylə sən görək,
Böylə pərişan neçin?
Bizi eylə hali sən,
Dərdin nədir, dərdin nədir, dərdin nədir?
Hey... tez söylə, tez söylə, tez söylə sən!

(M u s i q i)

Bunca dövlətdən məgər
Razi deyilsən, qızım?

(M u s i q i)

Bunca dövlətdən məgər
Razi deyilsən, qızım?
Bizi eylə hali sən.
Dərdin nədir, dərdin nədir, dərdin nədir?
Hey... tez söylə, tez söylə, tez söylə sən!

Ə s l i (dilkeş)

Zərrə qədər dövlətin yoxdur gözümde hörməti,
Anlamam, billah, nədir dövlətlə dünya ləzzəti?

Eşqdir dərdim mənim, aşıq olub bir oğlana,
Hazırım qurban edəm öz canımı mən ol cana.

Keşiş

Sən nəsen, aşıq nədir?
Heç həya etməzmişən?!
Kimdir ol oğlan belə?
Kim dəli etmiş səni?
(*nəvazişlə*)
Gəl, qızım, söylə görüm:
Kim edib aşıq səni?

Əsli (*şahnaz*)

Görmüşəm mən bir yuxu, ol yuxuda bir növcavan,
Qədd-qamət sərvək, gözlər qara, qaşlar kaman.
Sarılib incə belimdən, bus edər rüxsarımı,
Söyləyir: sevdim səni, tapdım nəhayət yarımı.

(*M u s i q i*)

Həmri (*təsnif*)

Yuxunun var insana böylə əsəri məgər? (*2 dəfə*)
Yuxu verir insana zövqü səfa, cövrü cəfa,
zövqü səfa,
Hey, sən söylə, sən söylə, sən söylə hey!..
(*bir də təkrar*)

(*M u s i q i*)

Həmri Əsli ilə durub içəri daxil olurlar. Səhnədə heç kəs qalmır. Bu halda Kərəm ilə Sofi
o biri tərəfdən çıxıb bağçaya gəlirlər.

Sofi (*bayatı-Şiraz*)

Sal nəzər, şahzadə, bir bax keşişin bağına,
Həm gülə, həm sünbülə, gəndən görünən dağına.

Kərəm. Dostum Sofi!

Bu qədər güllər və sünbüllər mənə eşq artırır,
Eşq ilə yanmış çırağa yağ olub da yandırır.

Sofi

Söylə sən, şahzadə, kimdir aşiqin bir dəm mənə,
Bəlkə mən bu yolda göstərməm ola xidmət sənə.

Kərəm

Bir yuxu gördüm, əzizim, bir nəfər nazlı sənəm,
Bus edər hərdən məni, söylər mənə yarın mənəm.
Qaş qara, gözlər qara, baldan şirindir ləbləri,
Qədd-qamət sərvək, xumardır şux gözləri.
Qönçətek açmış dəhənin, dişləri dürr danəsi,
Olmuşam, Sofi, o gündən ol qızın divanəsi.

Keşiş çıxıb baş əyir.

Keşiş (*söz ilə*). Ey şahzadə, sən bizə çox xoş gəlib, səfa gətiribsen! Buyurun bizim xanəməzə!

Kərəm. Çox sağ ol, keşiş, çox razıyıq.

Hamısı bərabər içəri girirlər.

(*M u s i q i*)

Bir qədər sonra Əsli pərişan bir halda evdən çıxır.

Əsli (*söz ilə*). Odur... özüdür... yuxumda gördüyüm oğlandır!

(*Bayatı-kürd*)

Yandırıb-yaxmaqdadır eşq atəşi əndamımı,
Düşmüşəm bir dərdə kim, bilməm özüm əncamımı.
Barı, ilahi, tez yetir gəlsin mənim cananı, ya
Ya diriltsin bəndəni, ya kim tez alsın canımı.

Kənarda bir sandalya üzərinə yığılıb qalır.

(*M u s i q i*)

Kərəm dəxi içəridən çıxır, bu da pərişan haldadır.

Kərəm (*söz ilə*)

O kim idi?.. O qız kim idi?..
Yoxsa mən yenə yuxu gördüm... yuxu...

(*M u s i q i: şikəsteyi-fars*)

Yenə gördüm surətini ol məhvəşin odlanmışam,
Tazadan eşqə düşüb, suzi-cigərle yanmışam.
Gəl, gəl, ey dilbər, məni bu şübhədən eylə xilas,
Gördüyüm sənənməni, yoxsa yuxuya adlanmışam?

O tərəfdən Əsli ayağa durub getmək istərəkən bunlar bir-birini görürlər və bir qədər məəttəl qalıb
qucaqlaşırırlar, bəədə Əsli kənara çəkilir.

Əsli (*söz ilə*). Ah!.. Oğlan, kərəm eylə, bizi görürlər.
Kərəm. Əsli nədir, ey dilbər? (*Buraxmayırlar.*)
Əsli (*dartınır*). Ah!.. Kərəm eylə, keşiş babam gəlir.
Kərəm. Əsli nədir, gözəl!m!
Əsli. Ah!.. Kərəm eylə, qorxuram.
Kərəm. Əsli nədir, qorxma!
Əsli. Yox, oğlan, kərəm eylə, kərəm eylə.
Kərəm. Ey nazlı dilbər, qoy sənin adın Əsli olsun, mənim adım Kərəm.
Əsli. Qoy olsun, ancaq qorxuram, keşiş babam çıxıb bizi görür.
Kərəm. Canım Əsli, bir ləhzə mənimlə otur, səni tapmışam və səndən ayrılı bilmirəm.

(Musiqi)

Əsli (*şikəstə*)

Nə gəzirsən məlul-məlul bu yerdə,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə!
Məni sənə qismət eyləmiş yəzdən,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə!

Kərəm

Doymadım dadlı-dadlı dilindən,
Aman, Əsli, elə sözlər söyləmə!
Gözümü qan bürüdü, qorxuram ölümdən,
Aman, Əsli, elə sözlər söyləmə!

(Musiqi)

Əsli

Heç olurmu buralarda böylə iş,
Keşiş babam duyar, eyləyər təşviş.
Duymamışkən tez olgilon qalx, siviş,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə!

(Musiqi)

Kərəm

Sarılarım incə miyan belindən,
Doymamışam dadlı-dadlı dilindən.
Qorxuram ki, ayrılarsan sən məndən,
Aman, Əsli, elə sözlər söyləmə.

(Musiqi)

Əsli (*durur ayağa*)

Ağam Kərəm, paşam Kərəm, xan Kərəm,
Ališ Kərəm, tutuş Kərəm, yan Kərəm.

Əsli olsun sənə qurban, can Kərəm,
Aman, Kərəm, məni rüsvay eyləmə!

Keşişin səsi gəlir. Əsli Kərəmə baxa-baxa həsrətlə getməyə məcbur olur.

Kərəm (*seğah*)

Gərçək oldu bu yuxum, tapdım məgər xan Əsli,mi,
Verməyə məgər keşiş, billah ölləm, xan Əsli,mi.
Ağlımı aldı başımdan səndəki sövdəyi-əşq,
Kor olmuş gözlərim, təkcə görür xan Əsli,mi.

Sofi (*çıxıb Kərəmi axtarır və tapır*). Ey şahzadə, keşiş səndən nigarandır, harada qaldın, gəlmədin.

Kərəm (*seğah*)

Tapmışam cananı, Sofi, mənə rəhm eylə sən,
Noldun, ey birəhm, sən söylə ona, rəhm eyləsin.
Gördüyüm rəyadakı dilbər keşişin qızıdır,
Söyləməm, bil kim, bu sirri təkcə sənə, rəhm eyləsən.

Sofi (*söz ilə*). Yuxuda gördüyün keşişin qızı imiş?

Kərəm. Odur... özüdür.

Sofi. Daha bundan asan bir iş yoxdur. Şah baban ömr edər, keşiş qızını sənə verər. Özü də bu iş çox şükürlər edər, çünki şahzadədən artıq kimə qız vermək olar?

Kərəm. Yox, Sofi qardaş, mən keşişdən çox qorxuram. O, qızı mənə vermək istəməyəcəkdir.
Keşiş (*çıxır*). Ey şahzadə, səndən nigaran oldum. (*Kənara*) Şahzadə çox pərişandır, burada bir hikmət vardır. (*Onlara*) Buyurun, eys-ışrətə məşğul olaq.

Sofi. Çox razıyıq. Lakin şahzadə bir qədər kefsizdir. İsfahana getməyimiz lazımdır.

Qızlar və oğlanlar hamısı buraya çıxırlar. Əsli isə qapının ağzında dayanır.

Keşiş. Buna heç bir sözümlə ola bilməz. Ömr sizindir. (*Kənara*) Çıxıb getsələr yaxşıdır...
Kərəm və Sofi. Xudahafiz, səlamət qalası. (*Hamı baş ayır.*)

(Musiqi)

Hamı (*təsnif*)

Xoş gəldin, xoş gəldin,
Xoş gəldin, şahzadə! (*2 dəfə*)
Yaşasın şahzadə, ömrü onun çox olsun! (*2 dəfə*)

Kərəm və Sofi gedirlər, Əsli özünü saxlaya bilməyib, birdən hönkür-hönkür ağlayır, hamı mat qalır.

Əsli (*seğah*)

Sən məni tənha qoyub getdin, mənim canım Kərəm,
Rəhm qıl, qoyma məni hicr oduna yanı, Kərəm!
Bilmirəm ata nədir, ana nədir, əqvam nədir,
Sən mənə oldun belə candan əziz, xanım Kərəm!

Keşiş (*acıqla*). Qızım, qızım, bu nə işdir görürsən?

(Təsnif, musiqi ilə bir yerdə)

Yoxsa, qızım, şahzadəyə aşiqşən?
Yoxsa, qızım, şahzadəyə aşiqşən?
Bəs elə imiş, bəs elə imiş,
Onda gör səni mən necə edərəm.

Əsli. Bəli, mən şahzadəyə aşiqəm. (*Hamda hərəkət*)

Keşiş

Get, gözümdən get! (*2 dəfə*)
Rədd ol burdan, rədd ol!
Mən səni sevməm,
Get, gözümdən get,
Get, gözümdən get,
Sən dəlisən, sən dəlisən.
Sən dəlisən, get!

(Musiqi)

Get, get, get!..

PƏRDƏ

İKİNCİ PƏRDƏ

BİRİNCİ ŞƏKİL

İsfahan şəhərində, padşahın sarayında vəqə olur. Saray mümkün mərtəbədə şəşəli döşənmişdir. Padşah taxtda aylaşibdir, əyanlar dəxi yanına düzülübdürlər. Kərəm dəxi padşahın hüzurunda ortada dayanıbdir.

P a d ş a h (*rast*)

Söylə görüm, oğlum, bu qədər ahə səbəb nə?
Gündüz, gecələr ahü fəğan, nalə, səbəb nə?
Dərlər səni tərsə qızına aşiq olubsan,
Söylə görüm, oblum, bundakı dəsgahə səbəb nə?

K ə r ə m (*söz ilə*). Şah baba, izin ver ki, mən öz eşq beləmi sizə dil ilə deyil, tel ilə qandırım. Sofi, ver mənim sazımı. (*Sofi saz gətirir.*)

P a d ş a h. Söylə, qulaq asaql!

K ə r ə m (*sazı əlinə alıb çalır*)

(Musiqi)

Keşiş bağçasında bir gözəl gördüm,
Əqlimi başımdan aldı, nə çarə?
Daramış zülfünü, tökmüş üzünə,
Sərimi sevdəyə saldı, nə çarə?

(Musiqi)

Mən də bildim bir keşişin qızıdır,
Şəhərdən çıxmış dan ulduzudur,
Yuxuda gördüyüm ol özüdür,
O, halımı bilməz isə, nə çarə?

(Musiqi)

Dərqli Kərəm deyir firqətini qəti,
Kəskindir qılıncı, yürükdür atı.
Ol İləvi, mən Məhəmməd hümməti,
Haqq dininə dönməz isə, nə çarə?

(Musiqi)

P a d ş a h (*söz ilə*). Sən xəzinədarım keşişin qızına aşiqşən; burada heç bir ahü nəva etməli iş yoxdur. Sən səbir eyle, mən onun qızını alıb sənə verərəm.

Əyanlar (*təsnif*)

Əlbəttə, şah buyursa, əgər buyursa, əgər ömr etmə.

(Musiqi)

Əlbəttə, şah buyursa, əgər buyursa, əgər ömr etsə,
Keşişin sözü olmaz. (2 dəfə)

Nökər (daxil olur). Padşah sağ olsun, xəzinədar keşiş hüzurunuza izin istəyir.

Ş a h. Söylə gəlsin.

Kərəm keşişin adını eşitcək müztərib hal olur və ağlayır.

Ş a h. Oğlum, nə oldu sənə, nə üçün ağlayırsan?

(Musiqi)

Kərəm

Aşardı qarlı dağın ardına,
Xan Əslim əqlimə düşdü, ağlaram.
Hey ağalar, dayanamam dördinə,
Xan Əslim əqlimə düşdü, ağlaram.

(Musiqi)

Eşidib keşişin adını,
Xan Əslim əqlimə düşdü, ağlaram.
Duymuşam məhəbbətin dadını,
Sevdiyim xətrimə düşdü, ağlaram.

(Musiqi)

Ş a h. Oğlum, sənin bəxtindən keşiş özü hüzuruma gəlibdir. Mən bu gün ondan nişan alaram.
Sən arxayın ol.

Keşiş daxil olur, baş əyir, əlində bir dəstə açar.

Ş a h. Söylə görüm, xəzinədar, mətləbin nədir?

Keşiş. Padşah sağ olsun, tamam otuz ildir ki, sənin çörəyini yeyib, sənə xidmət etmişəm. İndi
isə çörəyini mənə halal elə və məni qulluğumdan azad elə.

Ş a h. Keşiş, nə olubdur? Yoxsa məndən, camaatımdan incimisən?

Keşiş. Əstəğfürullah!.. Ancaq mən çox qocalmışam, qorxuram ki, xidmətimdə qüsur göstərəm.

Əyanlar bir-birlərinə işarə edirlər.

Ş a h. İndi ki azadlıq öz xahışındır, mənim də sözüm yoxdur. Lakin onu bil ki, bu otuzillik xidmətindən mən çox razıyam, məhşərəcən hümmətim üstündə baqi qalacaqdır. Ancaq, keşiş, sən də
görək mənim əmrimi yerinə yetirəsən.

Keşiş. Buyur, padşah, can və baş ilə yerinə yetirərəm. (Kənarə) Qorxuram ki, qızımı istəyə.

Ş a h. Keşiş, mənim oğlum Əhiməd Mirzə sənin qızına aşiq olubdur (keşişdə hərəkət), sən görək
qızını mənim oğluma verəsən.

Keşiş (pərişan halda). Padşah sağ olsun, necə ola bilər, dinimiz ayrı, adətimiz ayrı...

Ş a h. Mən sənin qızını müsəlman edərəm.

Keşiş (daha da bədhal olub). Padşah sağ olsun, hər nə ağır təklifin varsa mənə ömr et, lakin
bu təklifdən vaz keç. (Əyanlarda işarələr)

Ş a h. Yox, keşiş, heç vaxt keçməyəm, görək qızını mənim oğluma verəsən.

Keşiş (yalvarır). Padşah sağ olsun, buyur boynumu vursunlar, amma qızımı əlimdən alma.

Ş a h. Keşiş, gözümün ağı-qarası bir oğlum var, mən onun əza və cəfasına razı ola bilmərəm;
əmr edirəm ki, qızını ona verəsən.

Keşiş. Padşah!..

Ş a h (qəzəblə). Xamuş!.. Artıq söz lazım deyildir.

Keşiş. Padşah sağ olsun, indi ki, sənin əmrindir, razıyam. Ancaq mənə beş ay möhlət ver ki,
toy tədarükü görüm.

Ş a h. Razıyam möhlətə. (Kərəmə) Oğlum, daha sənin ahü nəvan əbəsdir. Get, arxayın ol!
(Kərəm ağlayır.)

Ş a h (təəccüblə). Oğlum, daha niyə ağlayırsan?

(Musiqi)

Kərəm

İnanmıram qara keşiş sözüne,
Yox etibarım onun özüne;
Salacaqdır məni çölnün düzüne,
Xan Əslim ağıma düşdü, ağlaram.

(Musiqi)

Uca dağ başında ötüşür quşlar,
Tərlandı uçu kimlər görmüşlər,
Dərdimi anlamaz bunda keşişlər;
Xan Əslim ağıma düşdü, ağlaram.

(Musiqi)

Dərdli Kərəm deyir: bu dərdim bitməz,
Yarımın sevdası sərindən getməz,
Yüz min öyüd ver, biri kar etməz,
Xan Əslim ağıma düşdü, ağlaram.

(Musiqi)

Ş a h (ayağa durur, getmək üçün oğlunun qolundan tutur). Oğlum! Keşiş mənə söz verəndən
sonra sözündən çıxma bilməz. Beş ay dözsənsən, inşallah sonra yarın sənə yetişər. İndi gəl gedək səni
şikara aparım. (Hamısı gedirlər, keşiş onları bir qədər ötürüb, sonra qaydır.)

(Musiqi)

Keşiş

Qaçmaq, qaçmaq, (2 dəfə)
Qaçmaqdan başqa əlacım yoxdur. (2 dəfə)
Getmək, getmək,

Getməsəm əgər, əngəlim çoxdur.
(*Fikir ilə*) Olsam razı... Yox!..
Qaçmaq, qaçmaq, (2 *dəfə*)
Qaçmaqdan başqa əlacım yoxdur. (2 *dəfə*)
Qaçmaq, qaçmaq, qaçmaq.
Qaçmaq!.. (*Qaçıb gedir.*)

P Ə R D Ə

İKİNCİ ŞƏKİL

Zəngidə – keşişin bağçasında vəqə olur. Ancaq bu səfər bağçadakı güllər sınıb, solub, ağacların bəziləri qırılıbdır. Sandalyalar alt-üst olubdur. Yənə sol tərəfdə dağlıq və ortada sərv ağacı. Zəngi əhlindən Səfi adlı qoca möyüs və kasıb bir bucaqda yumrulub yatıbdır. Musiqi çalınarkən səhnə açıq durur. Sonra əyanlar, qoşun, Kərəm ilə padşah kamal-dəbdəbə ilə daxil olurlar.

Ş a h (*söz ilə*). Bu nə işdir, keşiş bizim qabağımıza çıxmadı? Səsləyin keşişi!
Ə y a n l a r d a n b i r i. Hey, hey!.. Keşiş, hey, hey!.. (*Gedir içəri baxır və çıxır.*) Şah sağ olsun, heç kəs yoxdur.
Ş a h. Bu necə olan işdir?! Yoxsa keşiş mənə aldatdı, bu saat onun başını bədəninə cida etdirərəm.

Ə y a n l a r d a n b i r i (*axtararkən Səfini görür*). Şah sağ olsun, burada bir şəxs yatıbdır.
Ş a h. Durğuzun ondan soruşaq.
Ə y a n (*Səfini oyadır*). Hey, hey, dur ayağa! (*Səfi güc ilə qalxır, gözlərini ovur.*) Dur, padşah gəlibdir. (*Səfi üzünü üstə yıxılır və səcdə edir.*)
Ş a h. Ey adam, söylə, keşiş haradadır?
S ə f i. Atam-anam sənə qurban olsun, padşah! Keşiş budur üç aydır evli-əşikli bu vilayətdən qaçıbdır.
Ş a h. Ax, məlun!.. (*Fikrə gedir.*)

(M u s i q i)

K ə r ə m (*birdən başlayır, üzünü dağlara tutub oxuyur.*)

Xan Əslim Zəngidən fərar eyləmiş,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!
Belə getmiş atasıyla anası,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!

(M u s i q i)

İsfahan bəyləri qalxdılar toya,
Zənginin xalqı qaçdılar Xoya,
Aşiq gəldi məşuqundan doya,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!

(M u s i q i)

Dərdli Kərəm bu eşq ilə bışmışdır,
Sevda ilə bu sərindən keçmişdir.

Əsli, keşiş qaçıb burdan getmişdir,
Yol verməyin, başı dumanlı dağlar!

(M u s i q i)

H a m ı (*təsnif*)

Qara keşiş, qara keşiş
Fərar etmiş Zəngidən, Zəngidən.
Ax, üç ay edər keşiş burdan sən gedən. (2 *dəfə*)

K ə r ə m

Haqdan mənə, haqdan mənə
Təqirdir: aşiqəm, aşiqəm.
Gərəkdir olsun məndə ahü dərdü qəm. (2 *dəfə*)

H a m ı

Yolun sənin, yolun sənin
Yumrulsun a, ay keşiş, ay keşiş!
Sən necə qıydın şaha, gördün belə iş. (2 *dəfə*)

K ə r ə m (*sərv ağacına tərəf gedib oxuyur; seğah*)

Dur, sərv ağacı, xəbər ver, sorayım,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?
Eşit gəl, eşit ver mənə cavabım,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

Doğru söyləməzsən, qəddin öyilsin,
Dilərəm mövladan belin bükülsün,
Çürüsün yarpağın, şaxın qurusun,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

Dərdli Kərəm deyir: yanib tutərəm,
Yarımın yanına bu gün yetərəm;
Vيران bağda bülbül olub ötərəm,
Sərv ağacı, sənin maralın hanı?

(M u s i q i)

Ş a h (*şur*). Bəsdir, oğlum, bu qədər ah-nəva bəsdir. Mən bu saat hər yerə adam göndərib keşişi tapdıraram.

K ə r ə m (*hicaz*)

Yeni bir sevdadır gəldi başıma,
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.
Gəlib, ya gəlməyib sizi tapmaram,
Gəlin halallaşaq, mən gedər oldum.

(Musiqi)

Ürəyimdə yanar bunca atəşlər,
Yar əlindən yenə yaralar işlər.
Gülüb oynadığım qızlar, qardaşlar,
Gəlin halallaşacaq, mən gedər oldum.

(Musiqi)

Duz-çörək yediyim qohum-qardaşlar,
Nədir bu fələyin etdiyi işlər,
Gözümdən axıtdı qan ilə yaşlar;
Gəlin halallaşacaq, mən gedər oldum.

Ş a h (sur)

Oğlum, bu nə sözdür danışsən, danışsən?
Eşq oduna bunca alışırsan, alışırsan?
Tərsa qızına aşiq olub bunca uyursan?
Mən tək qocanı didəsi giryən qoyursan.
Ölsəm, oğlum, bu hökumət kimə qalsın?
Kim şahlıq edib dövlətin əhvalına yansın?

Kərəm

Məndən, ata, padşahlıq uyma, uyma,
Mən aşiqi gəl gözü yaşlı qoyma.
Haqq aşiqi olmuşam, yəqin bil,
Qoy yarımı axtarım tapım, bil.

(Musiqi)

H a m ı (təsnif)

İzn verin getsin, şahım, bu Kərəm (2 dəfə)
Getsin yarın tapsın, alsın o məram. (2 dəfə)
Sənin oğlun, şahım,
Həqdən aşiqdir, aşiqdir, aşiqdir.
Eşqə düşmək, şahım, ona layiqdir,
Layiqdir, layiqdir.

(Musiqi)

Padşah üzünü dösmal ilə tutub ağlayır.

(Musiqi)

Kərəm

Qəm-qəsavət bu gün başa düzüldü,
Ağla, atam, ayrılığın günüdür.

Bizə qismət qürbət eldə verildi,
Ağla, atam, ayrılığın günüdür.

(Musiqi)

Məni kül eylədi elin dilləri,
Bundan belə gözləməyin yolları.
Varayım, gözəyim qürbət elləri,
Ağla, atam, ayrılığın günüdür.

(Musiqi)

Məni, ata, halal eylə, gedirəm,
Bir tənbehdür öz-özümə edirəm.
Əslidən başqa özgəni nedirəm?
Ağla, atam, ayrılığın günüdür, hey!.. (Gedir.)

P Ə R D Ə

ÜÇÜNCÜ PƏRDƏ

Bir çöldə vaqə olur, çöldə ora-bura yollar vardır. Sol tərəfdə meşədir, sağ tərəf dağlıqdır. Səhnədə Kərəm ilə Sofi dayanıbdır. Musiqi çalınır.

Kərəm (*üzünü yollara tutub deyir*)

Əyri-üyrü gedən yollar,
Yollar, xan Əslimi gördünmü?
Düşmüşəm yarın izinə,
İzlər, xan Əslimi gördünmü?

Əyninə geyibdir saya,
Yanında var cüftə taya,
Sənə deyirəm, sarı qaya!
Qaya, xan Əslimi gördünmü?

Bir dəstə yol ötən gəlib keçərkən bunları görüb dayanır.

Kərəm

Düşmüşəm yarın izinə,
Qurban olum onun qara gözüne;
Çıxmışam mən çöllərin düzünə,
Düzlər, xan Əslimi gördünmü?

Yol ötənlər (*təsnif-tar*)

Nə görürsən burada,
Nədir, nədir, nədirsiniz? } (2 dəfə)
Nəyəyədir səfəriz,
Gedir, gedir, gedirsiniz?
Gedir, gedir, gedirsiniz?
Səbəb nədir bu ahə,
Edir, edir, edirsiniz? } (2 dəfə)
Nəyəyədir səfəriz,
Gedir, gedir, gedirsiniz?
Gedir, gedir, gedirsiniz?

S o f i. Ay qardaşlar, bu oğlan haqq aşiqi Kərəmdir. Neçə zamandır keşiş qızı Əsli xana aşiqdir, amma keşiş öz qızını götürüb qaçıbdır, indi bu da yarın axtara-axtara neçə-neçə vilayətlər keçib, gəlib bu yerə çatıbdır. Hərgah siz də keşişin qaçmağını bilirsinizsə, bizə xəbər veriniz.

Y o l ö t ə n l ə r d ə n b i r i. Ey aşiq! Sənin yarının haraya qaçırıldığını bilirik. Hərgah bizim üçün bir türkü oxusan, xəbər verərik.

Kərəm sazını əlinə alır və yol ötənlər oturub qulaq asırlar.

(Musiqi)

Kərəm

Hey... ağalar, yarımı qaçırdım,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü?
Bülbülü şahdan uçurdum,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü?

(Musiqi)

Əsli huridir bilənə,
Qoynu cənnətdir girənə.
Ceyrana bənzər, ceyrana.
Bəylər, xan Əslimi gördünmü?

(Musiqi)

Obaları oymaq-oymaq,
Olmaz imiş yardan doymaq.
Ağzı süd, dodağı qaymaq,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü?!

(Musiqi)

Mən Kərəməm, düşüb çölə gözərəm,
Yarımı tapsam, üst-başını bəzərəm,
Mən cür cəfa etsə, mininə dözərəm,
Bəylər, xan Əslimi gördünmü, hey?!

Y o l ö t ə n l ə r d ə n b i r i. Doğrudan da ki sən haqq aşiqi imişsən. Ey aşiq, sənin yarın atası ilə bərabər buradan keçib, Hələb şəhərinə qaçıblar. Onu orada taparsan, amma, ey aşiq, sən gəl burax Əslini, qal bizim ellərdə.

O b i r i. Ol bizim əhlimizdən.
D i g ə r i. Bizdə Əslidən gözəl qızlar vardır.
B i r a y r ı s ı. O qızlardan birini al.
H a m ı s ı. Gəl, gəl, aşiq, bizdə qal.

K ə r ə m (*baş bulayır*). Ay qardaşlar! Mən İsfahan padşahının oğluyam, hərgah bir yerdə qalib rahat ola bilsə idim, padşah sarayında qalib, şahlıq edərdim. Mən haqq aşiqiyəm, yarımın əl çəkə bilmərəm.

Bu halda bir dəstə qız gəlir, qızlardan biri oynayıb, qalanları oxuyurlar.

(Musiqi)

Qızlar

Güli-sünbüllər açılıb bağda,
Açılıb bağda güli-sünbüllər.
Hamı bülbüllər oxuyur bağda,
Oxuyur bağda hamı bülbüllər. (2 dəfə)

(Oyun, musiqi)

Düzülün, qızlar, əl-ələ verin,
Əl-ələ verin, düzülün, qızlar!
Görərsiz, qızlar, neçə bayramlar!
Neçə bayramlar görərsiz, qızlar! (2 dəfə)

Oğlanlar və qızlar

Yığışın, qızlar, həmi oğlanlar,
Gülüşüb danışaq,
Görüşək, danışaq.
Gülə bənzərsiz hərəniz, qızlar,
Sizə aşiqdir hamı oğlanlar! (2 dəfə)

(Oyun, musiqi)

Kərəm

Mən Kərəməm, düşüb çölə gəzərəm,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?
Bir dayanın, sizdən onu sorayım,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?

(Musiqi)

Mənim yurdum dağlar ilə daş olub,
Məhəbbət sirri hər kəsə faş olub,
Ağlamaqdan yerim-yurdum yaş olub,
Xan Əslimi sizdən görən oldumu?

(Musiqi)

Ah edəyim, könül, sənin əlindən,
Qaldıq bir əcaib zərın içində.
Nəyə ağlayım, nəyə güləyim?
Qönçə gülüm qaldı xarın içində.

(Musiqi)

Dərdli Kərəm deyir: vətənim yox mənim,
Heç kimsə yoxdur sora əhvalım.
Yardan ayrılalı büküldü belim,
Qaldıq namus ilə arın içində.

(Musiqi)

H a m ı (təsnif)

Dərdli Kərəm, sən itirdin Əslini; (2 dəfə)
Get tap, get tap yarın, itirdin Əslini. (2 dəfə)
Haqdan aşiqsən, çək eşqin əzabın; (2 dəfə)
Get tap, get tap yarın, itirdin Əslini. (2 dəfə)

Qızlar və oğlanlar gedirlər.

Kərəm (yollara sarı)

Ərzurumdan çıxdım, üç oldu yolum,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?
Gecə-gündüz çağırırım mövlanı,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?

(Musiqi)

Sofi qardaş, necə olur halımız?
İsfahan şəhridir bizim elimiz.
Bülbül getdi, məhzun qaldı gülümüz,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?

(Musiqi)

Kərəm deyir yetmədim muradıma,
Əslim getdi, qonamadım yurduna.
Hey ağalar, bir dilbərin dərdinə,
Mən bu yolun hankısına gedəyim?

(Musiqi)

Bu halda Şeyx-Nurani vaqə olur və üzünü Kərəmgilə tutub oxuyur.

Şeyx-Nurani (humayun)

Eşqə giriftar olanı
Zarü pərişan gördüm.

(Musiqi)

(təkrar o sözlər)
Cəng edib, can alanı
Qanını qoltan gördüm.

(Musiqi)

(təkrar o sözlər)
Atəşi-eşqə düşəni
Çaki-giriban gördüm.

(Musiqi)

(təkrar o sözlər)
Hicr oduna yananı
Qəlbini büryan gördüm.

(Musiqi)

(təkrar)

Şeyx (söz ilə). Ey qəriblər, siz haraya getmək istəyirsiniz?
Sofi. Ey Şeyx, biz Hələb şəhərinə getmək istəyirik.
Şeyx. Siz bilirsinizmi ki, buradan Hələbə altı aylıq yol var?
Sofi. Xeyr, bilmirik.
Şeyx. Yumun gözlərinizi.

Kərəm və Sofi gözlərini yumurlar, haman dəm hər yerdə qaranlıq olur,
bu halda səhnənin dal pərdəsi qalxır, Hələb şəhəri görünür.

Şeyx. Açın gözlərinizi.

Bunlar gözlərini açırlar, hər yer işıqlanır. Kərəm və Sofi
Hələbin mənzərəsini görüb şad olurlar.

Şeyx. Bax, siz Hələb şəhərinə yetişdiniz. (Deyib tez çıxıb gedir.)

(Musiqi)

Kərəm

Şükr eylə, Sofi, xudaya, (2 dəfə)
Hələb şəhri, Hələb şəhri!
Hələb şəhərinə gəldik.

(Musiqi)

Qalxız əlini duaya, (2 dəfə)
Hələb şəhri, Hələb şəhri!
Hələb şəhərinə gəldik.

(Musiqi)

Kərəm və Sofi

Yetirdi mövlam bizi tez, (2 dəfə)
Hələb şəhri, Hələb şəhri!
Hələb şəhərinə gəldik (2 dəfə)
Hey...

(Musiqi)

PƏRDƏ

DÖRDÜNCÜ PƏRDƏ

BİRİNCİ ŞƏKİL

Hələb şəhərinin bazarında vəqə olur. Axşam çağıdır, sağ tərəfdə sair evlər var. Sol tərəfdə Keşiş və Əsli olan ikimörtəbə və eyvanlı ev vardır. Ortada çeşmə qurulub, altı nəfər qız su doldurmaqla məşğuldur, evlərin içindən işıq gəlir. Qızlar su doldurur və oxuyurlar.

(Musiqi)

Qızlar

Axşam oldu hey... şamlar yandı, (2 dəfə)
Tez ol, tez ol, qızlar, qaranlıq damdı. (2 dəfə)
Hər kim, istər kim dərdi az olsun, (2 dəfə)
Getməsin ərə, evdə qız qalsın. (2 dəfə)

(Musiqi)

Axşam oldu hey... obalar yatdı, (2 dəfə)
Qaranlıq çökdü, ay da həm batdı; (2 dəfə)
Arvad olanın dərdi çoxdur, (2 dəfə)
Amma qızların heç dərdi yoxdur. (2 dəfə)
Amma qızların heç dərdi yoxdur. (2 dəfə)

Bu halda Kərəm ilə Sofi sağ tərəfdən nümayan olurlar, qızlar onları görüb qorxan kimi olurlar.

(Musiqi)

Kərəm

Ey Hələbin gözəlləri,
Gözəl qızlar, gözəl qızlar!
Bulaqdan su süzənləri,
Gözəl qızlar, gözəl qızlar!

(Musiqi)

Keşiş bunda gəlib durar,
Xan Əslimi döyər, vurar,
Dərdli Kərəm sizdən sorar,
Gözəl qızlar, gözəl qızlar!

(Musiqi)

Qızlardan biri. Siz kimsiniz və bizlərdən nə istəyirsiniz?
Sofi. Ey gözəl qızlar, sizin bu şəhərə bir keşiş gəlib, öz qızı ilə olur, söyləyin bizə, Allah eşqinə, o keşiş harada olur?

Qızlardan biri. Bildim hansı keşişdir, bax, o keşiş bu evdə olur, bu evdə. (Qızlar gedirlər.)

(Musiqi)

Kərəm (sevinib)

Gəzib-gəzib şəhərləri, kəndləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!
Unutmuşam cəfaları, dərdləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

(M u s i q i)

Haqq aşığı söylədilər adıma,
Yetişmədi bir kəs mənim dadıma.
Keçən günlər düşdü mənim yadıma,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

(M u s i q i)

Şah oğluyam, dönmüşəm mən gədayə,
Çıx gəl bəri, verək səda-sədayə,
Dərdli Kərəm desin şükür xudayə,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

Bu halda eyvana açılan qapılar taybatay açılıb, Əsli hövlnək bir surətdə eyvana çıxır və aşağı baxıb deyir:

Ə s l i . K ə r ə m !!!
K ə r ə m . C a n Ə s l i !

Əsli bihuş kimi olur.

(M u s i q i)

K ə r ə m

Gəzib-gəzib şəhərləri, kəndləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!
Unutmuşam cəfaları, dərdləri,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

(M u s i q i)

Ə s l i

Dustaq kimi gəlib qalıb bu evdə,
Söylər idim: Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!
Bilməz idim çarə nədir bu dərdə,
Söylər idim: Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!

(M u s i q i)

K ə r ə m

Ağlar qoyub ata ilə ananı,
İncitmişəm hər bir canı yananı.

Ötürmüşəm Məcnunu və Sənani,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

(M u s i q i)

Ə s l i

Keşiş babam məni döyüb söyəndə,
Qaçar ikən o kənddən bu kəndə,
Ahu kimi düşüb qalıb kəmənddə,
Söylər idim: Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!

(M u s i q i)

K ə r ə m

Şah oğluyam, dönmüşəm mən gədayə,
Çıx gəl bəri, verək səda-sədayə,
Dərdli Kərəm desin şükür Xudayə,
Axır gəlib sənə yetişdim, Əsli!

(M u s i q i)

Ə s l i

Keşiş babam bağlayıbdır hər yanı,
Yanmaz imiş onun mənə heç canı.
Gözüm görmür bu işıqlı dünyanı,
Çıx gəl bəri, Kərəm, Kərəm, Kərəm, gəl!

– deyib, ipək nərdivanı aşağı atır, Kərəm nərdivana çıxıb, Əsli dəxi eyvandan bədənini aşağı sallayıb, ikisi bir-biri ilə görüşməkdə ikən keşiş bazardan qaayır və əhvalatı bu halda görüb qışqırır.

K e ş i ş . A y h a r a y ! ! . E v i m e o ğ r u g ə l i b d i r , a y h a r a y ! ! . Y ı ğ ı n b u r a y a !

Bu qışqırığa iki nəfər zəbtiyyə gəlib Kərəmi və Sofini tuturlar, camaat dəxi evlərindən bayıra çıxıb, əllərində fanus olaraq bu əhvalatı görürlər.

B ə z i l ə r i . N ə o l u b ? N ə o l u b ?
O b i r i l ə r i . K e ş i ş i n e v i n e o ğ r u - q u l d u r g ə l i b d i r .

Xalq kamal-təəccüblə Kərəm ilə Sofinin ora-burasına tamaşa edir.

K e ş i ş (k ə n a r a ç ə k i l i b) . A x - a x - a x . . . T a n ı d ı m , o d u r , p a d ş a h ı n o ğ l u Ə h m ə d M i r z ə d i r . . . Y e n ə g ə l i b m ə n i t a p d ı , a x ! ! .

Bu halda Hələb paşası daxil olur, yanında iki nəfər zəbtiyyə.

P a ş a . B u n ə y ı ğ ı n c a q d ı r b u r a d a ? N ə o l u b d u r ? G e r i ç ə k i l i n !

Camaat çökilir.

K e ş i ş . Paşam! Bu iki şəxs mənim evimi yarmaq istərkən gəlib üstə çıxmışam.
P a ş a (acıqla). Nakəslər! Bu şəhəri sahibsizmi zənn etdiniz? Nə cürət edib quldurluğa gəldiniz? Aparın bunları həbs edin!
K ə r ə m (əcz ilə). Paşam, izin ver, bir neçə kəlmə sözüüm var.
P a ş a. Nə sözdür, de görək.

(M u s i q i)

K ə r ə m

Yazıq ömrüm qərrib eldə keçirdim,
Heç əhvalım bildirən yox, bilən yox!
Geldi fürsət, əldə ikən qaçırdım,
Qərrib qaldım, güldürən yox, gülən yox!

(M u s i q i)

Əlimdən aldirdim nazlı sonamı,
Tərk eylədim atamı, həm anamı,
Döyö-döyö gömgöy etdim sinəmi,
Xəncər alıb dəldirən yox, dələn yox!

(M u s i q i)

Mən Kərəmə, ah çəkib, ağlaram,
Dərd bilənün ürəyini dağlaram.
Kimi deyib, kimə ümid bağlaram.
Göz yaşımı sildirən yox, silən yox!

İndi buyur məni aparsınlar, həbs etsinlər.

P Ə R D Ə

İKİNCİ ŞƏKİL

Hələb paşasının imarətində vəqə olur. Paşa bir taxt üzərində əyləşib, meyruş qəlyan çəkir. Onun qabağında bir neçə qız oynayır. Bir qərdərdən sonra nökrə daxil olur, qızlar oyunu kəsib, bir kənardə dayanırlar.

N ö k r ə . Paşam, bir dəstə camaat hüzurunuzə izin istəyir.
P a ş a. Burax gəlsinlər.

Camaat və Şeyx Nurani daxil olurlar.

(M u s i q i)

C a m a a t (təsnif)

Ey paşam, ey paşam,
Kərəmi et azad.
Ey paşam, ey paşam,
Kərəmi et azad, azad et.

Aşiq olmuş keşiş qızına, } (2 dəfə)
Aşiq olmuş keşiş qızına. }
Ol aşiqdir!

Paşa (şur ilə). Əmr olunsun, gedib dünənki məhbusu burayə gətirsinlər.
Şeyx Nurani (Osmanlı üstə)

Aşiqə etmə əziyyə, ey paşam,
Aşiqin üstədədir, üstədədir, üstədədir.
İstəsə aşiq əgər öz canını,
Yar üçün qurban edə, amadədir.

C a m a a t

Aşiq olmuş keşiş qızına, } (2 dəfə)
Aşiq olmuş keşiş qızına. }
Ol aşiqdir.

Şeyx (yənə təkrar hamən sözlər başqa tərkib musiqi ilə)

Kühkəm nəqşin çəkib, Şirinə vermiş bir fərib,
Gör nə cahildir, yonar daşdan özünə bir rəqib.

C a m a a t

Aşiq olmuş keşiş qızına, } (2 dəfə)
Aşiq olmuş keşiş qızına. }
Ol aşiqdir.

Oxuyub gedir. Kərəmi gətirirlər, əllərində zəncir vardır.

P a ş a (söz ilə). Ey şəxs, sən kimsən və nəçisən? Söylə!

(M u s i q i)

K ə r ə m

Mən Kərəmə, İsfahandır elimiz,
Ördək uçdu, viran qaldı gölümüz.
Qoy olsun, necə olur halımız,
Qurban olsun yar yolunda canımız.

(M u s i q i)

Ayn düşdüm vətənimdən, elimdən,
Gör kim, nələr çəkdim eşqin əlindən.
Hər şəhərdə xəbər aldım gələndən,
Hələbdədir Əsli, – mənə dedilər.

(M u s i q i)

Dərdimi duyanlar cümlə ağladı,
Bəylər tutdu qollarını bağladı,
Ürəyimi eşq oduna dağladı,
Burda mənə quldur adı verdilər.

(Musiqi)

Yandı ciyərciyim döndü büryana,
Axdı çeşmim yaşı döndü ümmana.
Gətirdilər məni ulu divana,
Bağladılar ayağımı, əlimi.

(Musiqi)

Dərdli Kərəm qoydu başın qəzaya,
Yar ilə getmədi xəlvət odaya.
Çox şükürlər olsun bari-xudaya,
Kəsmədilər ağızdakı dilimi.

P a ş a. Ey oğlan, sən keşişin qızına aşıqsən və adın Kərəmdir. Özün də İsfahan padşahının oğlu-
san, öylədimi?

K ə r ə m. Öylədir, paşam.

P a ş a. Əmr edirəm, keşiş və qızı buraya gəlsinlər. (Nökər gədir.) Açın Kərəmin əlin. (Açırlar.)
Aşıq Kərəm, sən gəl keşiş qızından əl çək, mən sənə bu şəhərdə hansı gözəli desən alaram.

K ə r ə m. Paşam, bizim vilayətimizdə gözəllər çox idi, lakin mən ürək sevəni istəyirəm, başqa
məramım yoxdur.

P a ş a. Ya istərsən gəl səni vətənə göndərim get.

K ə r ə m. Vətən mənə Əslidən əziz olsaydı, onu buraxıb bunun dalınca düşməzdim.

Bu halda keşiş və Əsli daxil olurlar. Əsli və Kərəm bir-birini görcək bihuş olurlar.

P a ş a. Keşiş, bu oğlan quldur deyilmiş, bu sənin qızına aşıqdır. Sən gəl qızı ver ona, rəhm elə!
Mən sənə nə qədər desən dövlət verərəm.

K e ş i ş. Paşam, əgər mən dövlət sevən olsaydım, İsfahan padşahının sözünü rədd etməzdim.
Mən öz qızımı, qızımın namusunu hər şeydən əziz tuturam.

P a ş a. Sən bilirsən ki, bu oğlan sənin qızının aşıqıdır.

K e ş i ş. Bilirəm.

P a ş a. Və bilirsən ki, qızın buna aşıqdır.

K e ş i ş. Bilirəm.

P a ş a. Və bilirsən ki, iki aşıqı mərama çatdırmaq nə qədər savabdır?!

K e ş i ş. Bilirəm.

P a ş a. Bəs nə üçün mane olursan?

K e ş i ş. O mənim atalıq haqqımdır.

P a ş a. Keşiş, sən gəl bu işə razı ol, yoxsa...

K e ş i ş. Paşam, İran vilayətində mənim hörmətim padşah hörmətinə bərabər idi, amma mən
yənə də oradan qaçıb, sənin şəhərinə gəldim və sənin kölgənə qısıldım, hərgah sən də məni
incitmək istərsən, özgə bir şəhər hakiminə pənəh apararam.

P a ş a (Kərəmə). Ey oğlan, sən müsəlmansan, bu erməni qızı, sən gəl bundan əl çək, get özünə
özgə bir qismət axtar.

(Musiqi)

Kərəm

Hey ağalar, necə edim,
Mən dönərəm, könül dönməz.
Əsliyədir mənim könlüm,
Mən dönərəm, könül dönməz.

(Musiqi)

Kəklək kimi səkişindən,
Köküs əlvən naxışından,
Bir hərəmi baxışından,
Mən dönərəm, könül dönməz.

(Musiqi)

İstəmirəm başqa özündən,
Mənə söylə Əsli sözündən.
Əsli kimi keşiş qızından,
Kərəm sevdi Əsli xanı.
Mən dönərəm, könül dönməz.

(Musiqi)

Yoluna qoymuşam canı,
Gözümdən axıtdı qanı,
Mən dönərəm, könül dönməz.

(Musiqi)

P a ş a. Ax!.. Qoy indi bir qızdan soruşum, hərgah qız sənin yanında oğlana getmək istəyə,
o halda, keşiş, görək heç bir sözün olmasın. Olsa da sənə cəza elətdirərəm. Ey qız, söylə görüm, sən
Kərəmə aşıqsənmi və Kərəməyə əmə getmək istəyirsənmi?

(Musiqi)

Əsli

Kərəm mənə, mən Kərəmə aşıqıq,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.
Hər ikimiz aşıqlıyıq layiqlik,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.

(Musiqi)

İllər ilə həsrətini çəkirdim,
Gizli-gizli qan-yaşımı tökürdüm,
İkiəlli bir başıma döyürdüm,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.

(Musiqi)

Qorxum yoxdur keşiş babamdan mənim,
Dözə bilməm, tənğə gəlibdir canım.

Mənim yarım ancaq Kərəmdir, Kərəm,
Ver Kərəmə məni, paşam, rəhm elə.

(Musiqi)

H a m ı (*musiqi: təsnif*). Keşiş, razı ol bu işə!

K e ş i ş. Olmam, olmam.

C a m a a t. Keşiş, razı ol bu işə.

P a ş a. Razi ol, razı ol. (*Deyib, qılıncı sivirmək istəyir.*)

C a m a a t. Əslini ver Kərəmə.

K e ş i ş. Verməm, verməm.

C a m a a t. Əslini ver Kərəmə.

P a ş a. Razi ol, razı ol. (*Deyib, qılıncı sivirir və keşişin üstünə qalxır.*)

K e ş i ş. Olmam, olmam, olmam!.. (*Söz ilə birdən*) Ver, ver, ver Əslini Kərəmə! Əmma hərgah bunlar həqiqi aşiqdirlərsə, görək bu dünyada kam almasınlar! Almasınlar! Almasınlar! (*Deyib, çıxıb gedir.*)

P a ş a (*Kərəmə*). Al oğlan, öz yarını apar!

Əsli ağlayır, Kərəm hövlnək bir haldadır ki, guya canı odlanır. Əsliyə tərəf öllərini uzadıb oxuyur.

(Musiqi)

Kərəm

Gəl, gəl, Əslim, yetər, ağlama,
Yanaram, Əslim, yanaram!
Ciyərim artıq dağlama,
Yanaram, Əslim, yanaram, hey!..

Rəhm elə, bir gəl halıma,
Atəş düşübdür canıma,
Öləndə gəl məzarıma,
Yanaram, Əslim, yanaram, hey!..

Mən Kərəməm, haqq aşiqiyəm,
Aşiqiyə mən layiqəm.
Rəhm eylə tez, mən yazığam,
Yanaram, Əslim, yanaram!

Kərəm söyləməz adım,
Ərşə dayandı fəryadım.
Əldən getdi muradım,
Yanaram, Əslim, yanaram!

Yanaram, yanaram, Əslim, yanaram, hey!..

(Musiqi)

– deyərkən hər tərəfdən alov çıxıb, odlanıb yanır. Əsli də əlindəki xəncərini çıxarıb, sinəsinə çaxır və yixilib ölür. Bütün məclis əhli mat və məəttəl qalıb, kəməli-heyrətdə ikən pərdə yavaş-yavaş enir.

PƏRDƏ

MÜNDƏRİCAT

Redaktordan.....	4
Ön söz.....	5
Uvertüra.....	11
BİRİNCİ PƏRDƏ	
1-ci şəkil.....	23
İKİNCİ PƏRDƏ	
2-ci şəkil.....	70
3-cü şəkil.....	102
ÜÇÜNCÜ PƏRDƏ	
4-cü şəkil.....	130
DÖRDÜNCÜ PƏRDƏ	
5-ci şəkil.....	168
6-cı şəkil.....	198
Libretto.....	231

Layihənin koordinatoru və musiqi redaktoru:

Xalq artisti, professor

Firəngiz Əlizadə

Kompüter not qrafikası və korrektor:

Firudin Allahverdi

Buraxılışa məsul:

Əziz Güləliyev

Kompüter səhifələyicisi:

Samir Bayramov

Çapa imzalanmışdır 24.12.2010. Formatı 60x84 1/8. Fiziki çap vərəqi 32,5.
Ofset çap üsulu. Tirajı 1000. Sifariş 412.

"Şərq-Qərb" ASC-nin mətbəəsində çap olunmuşdur.
Bakı şəhəri, Aşıq Ələsgər küçəsi, 17.

Ar 2010
2563

1102